

حاقدر

کوفاره کا سیاسی رهوشه نبیری گشتی یه

www.cavder.com

f cavder

بها (1000) دبناره

123

شوبات 2013

ریشه بهریا چاکسازیا سنیل و ئافره تا ل دهوکی؛ پتیریا ژنین گرتی ب خیانه تا هه ئزینی هاتینه زیندان کرن

سهروکی زانکویا دهوکی بو چاقدر:
تا نوکه 14288 خویندکار
ل زانکویا دهوکی بوینه
هه لگرین باومرنا مااستهرن

مه رجین
بیژمر و بیژمرا
سه رکه تی
ل پله ئیک
خو
روشه نبیر
کر نه

سولهام عه بیدولالا:

بابی من هه ردهم د گوته من دی رۆژک هیت یاری بو هه لبارتی عیراقی که ی

پلان دارپڙی!

گوتنه کا کوردی یا هه ی دبیریت (عقلی کرمانجی پاشی دهیت)، نایا نه و عقلی هه نی کنگی دی گه هیت؟ بوچی ناگه هیت؟ سه ده م ب گپروبو نا وی عقلی چنه هیشتا نه گه هشتی؟ پیته قیته نه گهر فی گوتنی ده مه کی هنده کان بو خو کرپیته بهانه و شاشی و که مته رخه میین خوه پی پرده پوش کرین، لی نها و دفی سه رده می دا چ بهانه نه مانه کو نه م خوه د وی گو هی دا بنقینین و بیژین، عقلی کرمانجی پاشی دهیت! ژبه ر کو هه می تشته ک یی گونجایه نه م وی عقلی کارپی بکه یین، نه فرو نه م دشپین فی عقلی هه نی ب پلان دارپڙی نه کتیف بکه یین. دارشتنا پلانان ژی دگه له ک ئالیان دا دهیته کرن، ب سیاسه تا ئابوری فه، ب پیشکه فتنی و گوهورینا کومه لگه هی، پیشخستنا هزرا نه ته وه یی و جفاکی و ئابوری و تهن دوستی و هه می بیافه کی بیی جوداه ی.

نه گهر ژ ده ستپیکا سه رهدانئ و هره مه پلان دارپڙیه ک د هه می بیافه کی دا هه بابیه، ژلایی جفاکی فه دا پیشتی چین، ژلایی ئابوری فه دا مه ژیر خانه کا دوکمه تر هه بیت، دبیت نه م ده ستکه فین سیاسی بین نوکه گه له ک ده ستکه فتنی دژی دگه ل دا بانه، کو نه فرو نه م دکیشمه کیان داینه و نه م ژ بو خه باتی دکه یین و ژبه ر کو یان مه که مته رخه می تیدا کریه یان ژی مه بیی پلان سه رده ری دگه ل کریه. ژ گه له ک ئالیان فه مه کیماسی هه نه، نه گهر نه م به حسنی سیاسه تی بکه یین، مه نه زانی و مه ب لوژیکانه نه شیا یه سه رده ری هه کا تهن دوست دگه ل بارودوخی عراقی بکه یین و گه له ک ده رفه ت مه ژ ده ستدان. ژلایی ئابوری فه، دقیت نه م پسپار ژ خو بکه یین، نه م پلانین نه م بو پروژیه یین خوه دارپڙین، چه ند د درپڙخایه نن و خه لک چه ند ژی رازی یه، رازیبونا خه لکی ژی مه ره ما من پی به رژه وه ندا گشتی و پترین که س ژی مفادار بن. چه ند داهاتی مه به ره وه دجیت، چه ند پروژین مه دوباره و سئ باره کار تیدا دهیته کرن و نه گهر بتنی نه م به حسنی ماستر پلانئ بکه یین، چه ند باژیری مه بی سه روبه ر هاتیه ئافاکرن و نه گهر مه بقیت جادده یین جوان، پارکین شارستانی ووووووه ند، کو نه فرو بو هه ر باژیره کی پیدفیه کا سه رده مانه نه، نه م پیدفی راکرنا چه ند ئافاهیا یه و نه گهر نه م پالپشتی ل داهاتی خوه بکه یین و گه شت و گوزاری و کشتوکالی خوه، ژینگه ها خوه، مه چ ل بهر سینگا هه یه و بتنی نه گهر نه م که سین موچه ی و هردگرن و حکومت به رامبه ری وی موچه ی، نه گهر پلان دارپڙیه ک هه با، نه وین هه نی هه می ده ستی کاری بون.

گه له ک جارن نه م به حس ل خوه گوهورینی دکه یین و دبیرین، دقیت نه م کومه لگه هی خوه ژ کومه لگه هه کی داخستی به ره ف کومه لگه هه کی مه دهنی فه ببه یین و ژ بو فی مه ره می ژی، ل بن سه دان ناغان ریخراوین جفاکی مه دهنی کارین خوه دکه ن و ری بو چالاکیین وان یین مروفانه دهیته دان و نه فه ژلی ریخراو و ئیکه تی و سه ندیکایی تاییه ت یین ب ته خین جفاکی فه، هه می ژی ژ بو هاندانا وانه ژ بو ده ست نیشانکرن و پیشفه برنا هه می وان ئاسته نگین دبنه به ره به ست دریا هه ر سازه کی ژ فانان دا و بکورتی، هه می ریین پیدفی یین سه رده مانه د هه می بیافه کی دا و بی جوداه ی هاتینه خوشکرن و نه م سه ندیکا و دامه زراوه ب ئازادانه یین کارین خوه دکه ن! لی پرسپارا هه ره گرنگا دهیته کرن و نه م ژ خوه دکه یین، بوچی تا نوکه نه م نه شیا یه جفاکه کی مه دهنی ب دا مه زینین و دیموکراسیه تی دنا ف خه لکی و کومه لگه هی خوه دا پیاده بکه یین؟ لقی ره یا من مه ره م پی، دقیت بیر ل په یدابونا سیسته مه ک دی بکه یین، دقیت ب لوژیکانه کار ل سه ر بهیته کرن و پیدفی ب نوکرنا هه یه. نوکرن ژی چاکسازیکرین به رده وامن د هه می لایه نه کی دا، پروسا سیاسی، ئیداری و ژ پیخه مه ت دروستکرنا سیسته مه کی دامه زراوی یی گونجای و ری ک و پی ک. هه ر چه ند نه رکئی فان چاکسازیان ژی دکه قیته ستوی حکومتی و ده ما نه م دبیرین حکومت، یان کو هه ر سئ دامه زراوین یاسادانان، جییه جیکرن و دادوه ری و دقیت نه قین هه نی رولی خوه ب دروستاه ی و ب سیسته می پلان دارپڙی بگین، نه م سیسته مه ژی کار پیبیه ته کرن و نه گهر هه بیت ژی بهیته نه کتیف کرن.

عبد الرحمن بامهرنی

**عەرەبىن ھەقچەرخى
(سەلاھەدىن) ى ۆەك
روژھەلاتناسىن سویدی
بەحس دكەن**

۲۰ ۱

**- دیتىن - سىبەرا
دىكتاتورى؟!**

۲۶ ۱

**دى نىشمانا خۆه
نازىنم**

۲۸ ۱

بدارقەكرن

۲۹ ۱

**ھەزدكە
ت زەلام
وى ب
نازىنن!**

۳۵ ۱

**تەكنەلوژيا چەند شيايە ب بىتە
چاڭ روھنىەك بوژن و ميران
دژيانا ھەقزىنىي دا؟**

۱۸ ۱

خودانى ئىمتيازى

ناقەندا روشنگەرىيا چاودىر
ئىكەم ژمارە ل ۲۰۰۵/۵/۳۰ ى ەركەتى يە

سەرنقىسكار

عبدالرحمن بامەرنى

۰۷۵۰۴۵۸۱۶۴۷

Bamerni77@yahoo.com

دەرھىنانا ھونەرى

رەشاد بىجرمانى

Siyabend2000@gmail.com

كارگىرى

فەوزى ئورەى

چاقدىر ل سەر ئەنترىتى

www.cavder.com

ناف و نىشان

دھوك، تاخى رەزا

بەرامبەر رىقەبەرىيا گىشتى يا ھاتن و چوونى

پەيوەندى

تەلەفون: ۷۶۰۶۱۹۷

چاپخانا

ھاوار، دھوك

کورد د عیراقه کا دیموکراسی فیدرالی دا دشین زیده تر د سودمه ند بن

ههریم کهمال ناغا بو چاقدیر:

دیدار: عبدالرحمن بامهرنی

ههریم کهمال ناغا بهرپرسی مهلبه ندی
د هوق دیتنا خوه سه بارهت بارودوخ
سیاسی یی ئه قرو عیراق تیدا دبوریته
ئه و گورانکاریین ل ده قهری رویددهن و
سه بارهت دهست بکاربونا خوه وهک
بهرپرسی مهلبه ندی و په یوه ندیین یه کیتی
دگه ل کارگیریا پاریزگه ها دهوکی دبیزیت:
پشتگیریا پاریزگه هی ئه رکئ مه یه، چ وهک
لیسته کا هاوبه ش و چ ژئ وهک حکومته کا
هاوبه ش و ههر ژ ده می ئه زلفی مهلبه ندی
دهست بکاربویم تا نوکه، هیچ ناریشه یه ک
پهیدا نه بویه کو دگه ل پاریزگه هی و لقا
ئیکا پارتی به حس بکهین.

چاقدیر: د بارودوخ نوکه یی عیراق تیدا
دبوریته، کورد چاوان ماملئ بکهت؟

ههریم کهمال ناغا: دیاره ههر ژ پشتی پروسا
نازادیا عیراقی، کورد شیاینه برهنگه کی گشتی

وهکو ئینفیرادی دکار و چالاکیان دا، ههم د
بیرکرنی دا، ههم ژئ د ته همیشکرن و پشت
گوهرکنا دهستوری دا و ده مان دهمدا، کومه کا
کیشه یان بو ناخویبا شیعیه یان بخو دروست
کرینه و بهرئز مالکی بویه دهستپیکا کیشه یان،
دهستپیکه ک بو دویرکه فتنه ههمی وان نزیکبونا و
ئه وه قیه یمانی و ئه وه خبات و میژوا د رابردوی
دا بدهست قه هاتی و کورد و شیعیه و به شه کی
مه زن ژ سننن لیبرالی، کوبویه جهی نیگه رانی بو
ههمیان.

چاقدیر: لدویف فی شروفه کرنی، نایا پندفی
یه دفی ده میدا کورد نا قیز یفانیی دنا قه را پیکه اتین
عیراقی دا بکهن؟

ههریم کهمال ناغا: چاوان کورد فاکته ره کی
گرنگ و بهیز بوینه دبنیاتنا عیراقه کا نوی دا،
ئه قرو ژئ دقیت ب ههمان رهنگ بینه لاکوکیه ر
ل مافین شیعیه یان، سنه یان و تا مافین مه بخو،
ئه م دقیت هه ولبدیه ل دهستپیکئ وهکو
نه ته وه یه کی ماف خاری، نه ته وه یه ک ل عیراقی
زولم لیکری و ته همیش کری و جینوساید و کیمیا
باران، ل قانه ههمیان، هه ولبدیه بینه

به شداریه کا جدی دنا فاکرن و بنیاتنا عیراقی دا
بکهن، برییا نفیسینا دهستوری، دیارکنا
سیسته می حوکمرانی و بو قه گه راندن و
پاراستنا دامه زراوین دهوله تی، ل ده مکی کو
قالاتی ل هه بونا سوپایی عیراقی و هیزین ئه منی
هه بو و پیشمه رگه بو به شه ک ژ پاراستنا قان
دامه زراوان و پاراستنا خه لکی چ ل به غدا یان
موسل یان کهرکوکی و گه لک جهین دژی. کورد
ل سه ر ده می سه دامی رهنگه ک بون، به لئ ده ما
ئه و رژیمه روخیایی، ههریم کوردستانی و
سه رکر دایه تیا سیاسی کوردی بخو بریارا
قه گه رانی بو به غدا دا و برهنگه کی کوبیته عیراقا
مه ههمیان و برهنگه کی کوسیسته می حوکمرانی
هه بیت، سیسته مه کی حوکمرانی د چارچوقئ
دهستوری دا هه بیت، تا کو ئه ف ریکخستن و
دهستوره بیته لاکوکیکارل مافین ههمی نه ته وه
و مه زه به یین د عیراقی دا دژین. به لئ ئه قرو عیراق
دهستنی کوردان دانینه، دهستنی پارته کی دایه
بنافی (ده عوه) و ئه و ژئ مالکی سه روکاتیا وئ
دکه ت نه ک شیعیه، ژ بهرکو شیعیه و کورد نه شین
فه راموشا میژویا ئیکتر بکهن، بویه ئه ف
حوکمرانیا نوکه ل عیراقی دا دهیته دیتن، ههم

فاکته ره کئی ب هیز و بی خیری و دئیک گه هشتن و ئیک گه هاندن و کومکرنا هه می لایه نان و گرنگه کورد نه بیته به شهک ژ سیاسه تا ئه قلیمی، مه وهکی کورد پروژئی خوهه بیته و ئه ف پروژئی مه د چارچوئی ده ستوری دا بیت بو ب ده ستقه ئینانا مافین مه.

چاقدیر: بستی خویشان دانی ده فیرین سنه نشین، تا چ راده ئه گهری شهرئ تایی دا نارادا به؟ هه ریم که مال ناغا: ئه ف چه ندا ژ لیدوانین
به ریز مالکی ده بیته دیتن، ئاماژهک نین بو ئارامیی و به رفه رارکرنا ئاسایش ل وهلاتی، لیدوانین وی کورد توره کرینه و سنه ب هه می ته یارین وی فه توره کرینه، ژ به رکو سنه بالی موته ته ریف تیدا هه نه و بالی چه کداری وقاعیده و به عسی و ئه فین هه نی هه می دژی خو خرفه کرینه، ئه فه هه می بو به ئه گهره ک که سی باوهری ب ئاینده کئی روهن و گهش، باوهری ب ئاینده کئی خوش گوزهران نه بیته. سه بارهت خو پیشاندانین سنه بین عیراقی ژئی، ئه و د چارچوئی ده ستوری عیراقی داری پنهاتیه دان، وهک مافین خوه بین ئازاد، مافین مه نه نی، داخو زین ره واین کومه لگه هه می و داخو زین هاو لاتین عیراقیان ل روی خزمه تگوزاری کو هه می داخو زین ره وانه و جهی وی چه ندی به کو حکومه تا عیراقی ده وارا وان بچیت، به لی ئه فین ل ده رفه ی ده ستوری ب تابهت ئه فین لدویف ماددی عین ده ستوری عیراقی ریشه کیشکرنا به عسیان، ئه فه ده ستوری ری بو دایه و ژ رابردویی وان، وهلات هاتیه ویران کرن و جینوساید کرن.

چاقدیر: هندهک دیزن یگی کوردان ل به غدا لاوازه، بو فی مه بهستی کوردان چ کارتا فشاری دهستان دایه؟

هه ریم که مال ناغا: ئه م نه نشین بیژین کوردان ل عیراقی پیگه یه کئی لاوان هه یه، کورد نه ته وی دوی یه و ئه زمونه کا دریز هه یه ژ به رخودانی و هه می وان رهنگین پیدئی بو ئیداره کرنا خو یان شه ری، ئه ف بیروکه یه بیروکه یه کا شاشه و به لی ئه م وهک کورد و ته نکید ژئی لکه م کو ببینه فاکته ره کئی به یز بو لیکنزیکبونی، ب هیزکرنا عیراقه کا نوی و یا دیموکراتی. ژ به ر کو ده ما کورد ژ سه دامی

"گرنگه کورد نه بیته به شهک ژ سیاسه تا ئه قلیمی، مه وهکی کورد پروژی خو هه بیت و ئه ف پروژی مه د چارچوئی ده ستوری دا بیت مافین مه"

خه باته کا ئیکگرتی هه یه و پیدئی ب خیتابه کا ئیکگرتی هه یه و پیدئی ب خه باتا جه ماوهری سیاسی هه یه تا بشین مافین خو دچارچوئی ده ستوری عیراقی دا ده ستبه ربه کین و جبهه جیکه یه. ده ما کورد ل که رکوکی ب لیسته کا جودا هاتینه خاری، ئه م دگه ل عه ره بین سونه بوینه نیف ب نیف، به لی ئه گه ر کورد ب ئیک لیست به شداری هه لیزارتان ببا، دا کورسیهک یان دوو کورسین زنده تر به ر کوردان که فن، ژ به ر کورویژا کوردان ل که رکوکی هه رده م زنده تر بو به و هه ر دیسان ئه ف جاره ل موسل ژئی دی ده نگین کوردان زنده که ن.

چاقدیر: بارودوخی یه کیتی نیشیمانی کوردستان پشتی نه خوش کهفتنا سه روک مام جه لال جاوان دهه له سنگینی؟

هه ریم که مال ناغا: ل ده ستینکی داخازا سه لامه تی و زوی فه گه ریانئ بو سه روک مام جه لال دخازین، هه ر وهکو دیار سوپاس بو خودی کو نوکه ته ندروستیا وی باشه و بیگومان که ساتیا کاریزما یا سه روک مام جه لال چ ل سه ر ئاستی عیراقی یان روژه لات یان ژئی ل سه ر ئاستی کوردستانی و ل سه ر ئاستی یه کیتی بخوه ژئی، بیگومان کاریگه ریا خوه هه بو به، بو نمونه دناف ئیکه تی دا کومه که ری فه لسه فه یه کا به یزا یه کیتی نیشیمانی بو به، وهک فکر و وهک کو یه کیتی قوناغ قوناغ دگه ل گورانکارین جیهانی پینگاف بو پیشفه برین و ئه ندازیاری قی چه ندی ژئی مام جه لال بو به. ژ روی کوردستانی ژئی فه، زه وره تا مام جه لالی جوان هاتیه وه سفکرن و ئه گه ر ته ماشای سه رکر دین عه ره ب ژئی بکه یه، ب چ شیوه وه سفا وان ده بیته کرن و دهینه لادان، ئه فه لیبا و تونس و مسر و سو به ی به شار جودا ژ فان هه می وه لاتان د وه لاته کی زورینه یا نه ته وه عه ره ب دا، کا چه ند جوان رولی سه روک مام جه لال ژ لای سه رکر دین عه ره ب فه ده بیته نر خاندن، قی نر خاندنی ژئی دشیم د خاله کی دا کوم فه بکه م، ئه و ژئی شینست سال خه بات و ئه زمون و شاره زای دیواری سیاسی، دیواری کومکرنا پیکفه ژییانی و عداله تی دا و هه میان وه کر کو بگه هیته قی وه سفکرن.

چاقدیر: سیاسه تا یه کیتی به رامبه ر

جودا بوین، کوردان هه ریمه کا سه ربه خو هه بو و جودا وهکو ده وله ته کئی و به لی پشتی روخیا نا سه دامی، کوردان بخو قه ستا به غدا کرن، بو بنیاتاننا عیراقه کا نوی و نفیسینا ده ستوری و دی ته نکید که مه فه، کورد د عیراقه کا دیموکراسی فیدرالی دا دشین زنده تر سو دمه مند بن.

چاقدیر: وهکو دیار کورد دی ب ئیک لیست به شداری د هه لیزارتین جفاتین پاریز گه هین عیراقی دا که ن، ئه ف ئیک لیستی یه تا چ راده د به رژه وه ندیا کوردان دا یه و ئایا کورد دی شین شاشین خوه بین به ری راسته که نه فه؟

هه ریم که مال ناغا: من به ری نوکه ژئی گو تیه، د هه لیزارتین بوری دا مه کوردان زه ره ر ب ده نگین خودان، ژ به رکو ئه م ل ده رفه رین کیشه ل سه ر ب لیستین جودا هاتینه خاری، ئه ف ده رفه رین هه نی ده رفه رکن فه قه تیا یه ژ هه ریمه کوردستانی، ده رفه رکن و نا کوکی ل سه ره و دناف ئه نجومه نی نوینه ران ژئی دا پیدئیاتی ب

گورانکاریین باکور و روزئافایی کوردستانی،
چاوان شروفه دکهی؟
هەرێم کهمال ئاغا: ئەگەر تشتین فەرمی بین

"خەبات و میژوا یەکیتی نیشتمانی و دەقەرا بادینان بەشەکی ئیکجار زیندی یە و ئیکەم مەفرەزا دەستپیکێ ژ فێ دەقەری دەست پیکریە

یەکیتی بو تە بەحس بکەم، چ ل وی دەمی مام
جەلال ل سالای ۱۹۹۱ ئی دگەل خودی ژێ رازی
(تورکوت ئوزال) پرسی کوردی برهنگەکی بەحس
کرین کو پیدفێ ب چارەسەریەکا ئاشتیانە،
دیپلوماسیانە و دیموکراسیانە هەیه، هەم دئ
دخزمەتا دەولەتا تورکان دا بیت و هەم ژێ دئ
دخزمەتا دەقەری دا بیت و هەر وەکو دیار ژێ
بەریژ تورکوت ئوزال بو فێ بابەتی پینگاف
بەرەف پینش هافیتن، بەلێ تەمەنی وی رێ نە دابن
ول وی دەمی دشیم بیژم ل هەردوولا، چ لئاف خو
یا دەولەتا تورکیا و چ ژێ دئاف پەکەکی دا، دژێ
فێ بیروکەیین هەبون، دیسان ل نیویورک ژێ مام
جەلال ئەردوگانی دبینیت و ب ئاشکەرایێ فێ
بابەتی دگەل فەدکەت و ل روژناما کوردستانی
نوی هاتە بلاف کرن و د روژناما حوریەتا تورکی
دا دیدارەکا دگەل جەنابی وی هاتە کرن کو داخاز
ژ ئەردوگانی کربو هەم رهوشا ئوجەلانی بەهتە
باشکرن و هەم ژێ قوناغین ئاشتی بەرهف پیش
ببەت، دیسان کوتارا جەنابی مەلا بەختیاری ل
کونگری دەتەپێ ل تورکیا و دەما گوتی

چارەسەرکنا کیشی دقیت تورکیا دگەل
ئوجەلانی روینیت و بریکا دیموکراسیانە دا ریگە
چارەیهکی ببینن، ئەفە پەیمایا فەرمی یا یەکیتی
نیشتمانی یە و تەئکید دکەین، یەکیتی پشتگریا
قان پینگافان دکەت و ئەف پینگافین هەنی ژێ
وہلاتی تورکیا دئ گەهینتە قوناغەکا
چارەسەری دگەل پەکەکی کو بەرژووەندیەکا
هاویەشە سەبارەت روژئافایی کوردستانی ژێ،
پیدفێ یە کورد دوو خالان بەرچاف وەر بگرن، یا
ئیکێ پیدفێ یە کورد و هەموو سیاسیی کورد
تەبا و ئیکگری بن تا کو ببەنە هیژەکا واقعی و خالا
دوئ، کورد پیدفێ یە مل بملی ئوپوزسیونا
سوری خەباتی بکەت دژێ روژخاندنا رژیما
ئەسەدی، تا سەنگا وان یا بەیژ بیت بو بەستقە
ئینانا داخوایین خو ل وی پارچەیی.

**چاقدیز: یەکیتی نیشتمانی کوردستان ب چ
رەنگ سەح دکەتە دەقەرا بادینان؟**

هەرێم کهمال ئاغا: ل سالای ۱۹۷۶ ئی دەما
یەکیتی هاتیە دامەزراندن، خەلکی فێ دەقەری ژ
دروستکرنا فێ میژویی و ژ دروستکرنا فێ
سەرورەیی ببەشە نەبوینە، فێ دەقەری پشکەکا
زورەبوینە ژ شەهیدان و ژ خەباتی و ئەفە ژێ وی
دسەلمینیت کو هەمی کوردستان بەشەکی
زیندی و گرنگن ژ خەبات و میژوا یەکیتی
نیشتمانی و دەقەرا بادینان بەشەکی ئیکجار
زیندی یە و ئیکەم مەفرەزا دەستپیکێ ژ فێ
دەقەری دەست پیکریە.

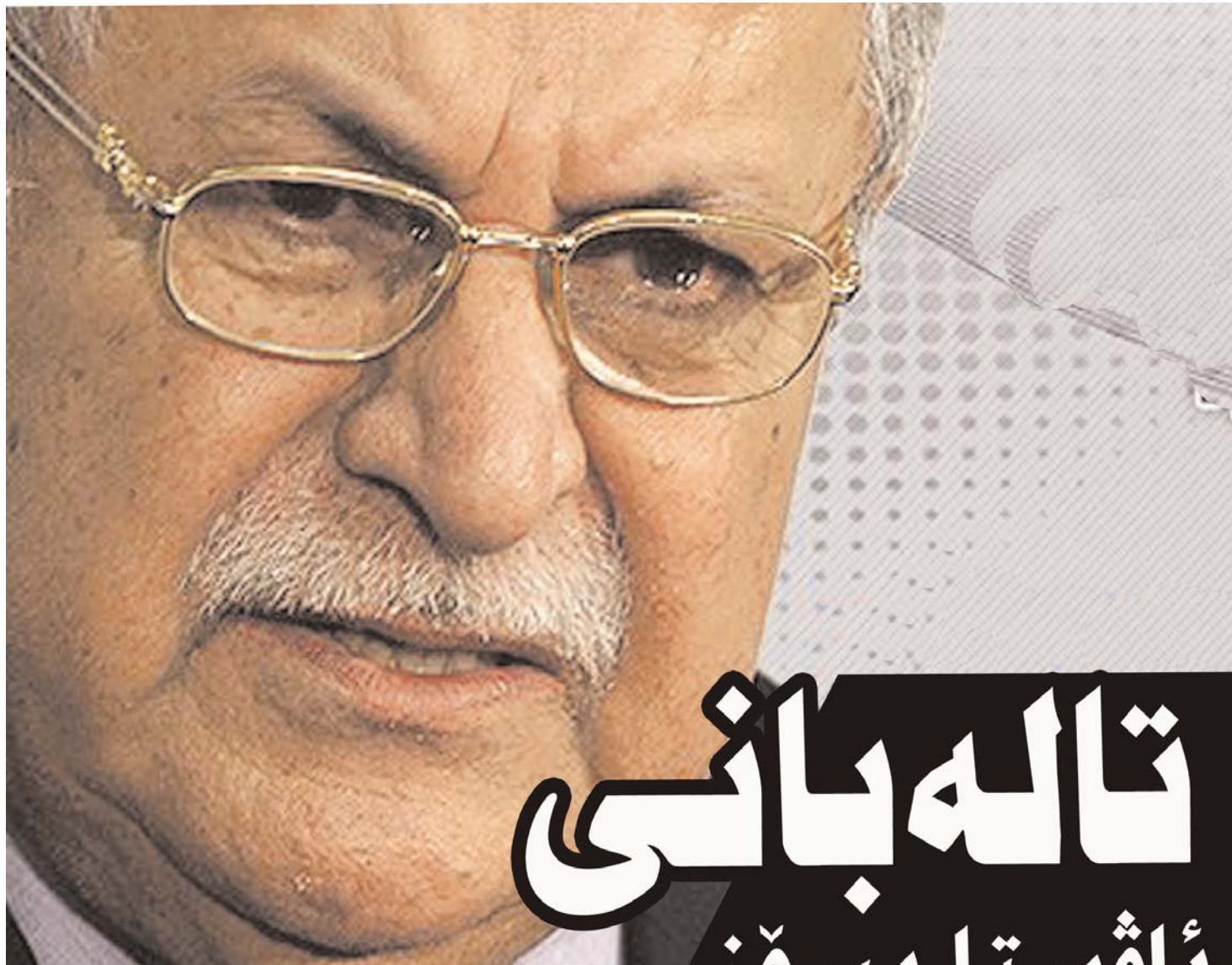
**چاقدیز: هەر ژ روژا دەست بکاربونا تە وەک
بەرپرسی مەلبەندی چاری دھوک، ناچ راددە تو
هەست پیدکە ی ریکەفتناما ستراتیژی دئافەرا
یەکیتی و پارتی دا شیا بە شۆر ببینە خاری و
پەبوەندیین وە دگەل پارتی لقی دەقەری د
چاوان؟**

هەرێم کهمال ئاغا: هەردوو مەکتەبیین سایی
بین یەکیتی و پارتی سەبارەت ریکەفتناما
سیاسی دان و ستاندن دئافەرا خو دا کرینە ژ بو
باشتر لیکرن و پیشقەبرنا فێ ریکەفتنامی و ئەف
خالین نە هاتیە جیبەجیکرن دقیت بەینە
جیبەجیکرن، برهنگەکی دگەل قوناغا ئەفرو
بگونج، دگەل قوناغا نوکە و رهوشا نوکە کو
پیدفێ ب تشتی نوی هەیه و پیدفێ ب حزورا
زیندەتر هەیه و پیدفێ ب بەفرەهین هەیه و پیدفێ ب

- ل سالای ۱۹۲۲ ئی هاتیە سەر دنیایی
- بە کالوریوس ب یاسایی.
- ۱۹۸۵ ئی چوویە ناڤ ریزین پینشەر گەیی.
- ئەندامی نەنجومەنی سەر کردایەتیا
یەکیتی نیشتمانی کوردستان؟
- بو ماوی ۸ سالان ل مەلبەندی موسل بوین
و ۵ سالان وەک بەرپرسی وی مەلبەندی بوین
و ۳ سالان وەک جیگر.

گورانکاریان هەیه تا بشیت لئان گورانکاریان
مەوقعی خو هەبیت. هەر برییا گوڤارا وە من
دقیت سوپاسیا جەنابی پارێزگاری دھوکی بکەم
کو د سەرەدانا خو دا سوزا هاریکاری دایە مە،
هەماهەنگی دئاقبەرا مە دا هەبیت و ل هەمی
کیشەیهکی ئەم وی ئاگادار بکەین و بەریژ
بەرپرسی لقی ئیکێ پارتی کو د روژا سبێ دا ژ
دەست بکاربونا من وەک بەرپرسی مەلبەندی
سەرەدانا مە کری و سوزا هاریکاری و
هەماهەنگی دای و بیگومان کو ئەم ژێ لقی یە،
هەم پشتگریا پارێزگەهی ئەرکی مە یە، چ وەک
لیستەکا هاویەش و چ ژێ وەک حکومەتەکا
هاویەش و ژ دەمی ئەز لقی مەلبەندی، دەست
بکاربویم تا نوکە، هیچ ئارێشەیک پەیدا نە بوین
کو دگەل پارێزگەهی و لقا ئیکێ پارتی بەحس
بکەین و دەست خوشیی ل پارێزگەری دھوکی
دکەین بو کارو چالاکیین وی وەک پارێزگەه
دئافەدانکرن و پینش قەبرنا باژیری ژ هەمی
ئالیەکی قە و سوپاسیا هەمی لایەنین دی بین
سیاسی دکەین کو د سەرەدانی خو دا
پیروزیاهی ل مە کرین و ژ رهوشا و تەندروستیبا
مام جەلال پرسی و هەفخەمیا خو بو زوی
ساخبونا وی دیار کرین.

تاله بانی

ئاقستا پیروژ

ناسر حکمەت ئەحمەد

تاله بانی سیهوانا عیراقی یه، هەمی پیکهاتین وئ بئ جیاوازا نەتەوهی و ئائینی ل ژیر سیبەرا وئ کۆمفە بوینه. چاقدیرین سیاسی د وئ باوهرئ دانه کو تاله بانی ئیک پارچەیا عیراقی گرەنتی کرییه، لەوما پشتی سەرۆک کومارئ عیراقی نەخۆش کەفتی، د دەمەکی کیم دا عیراق تووشی بارۆفەکا سیاسی بوو و ناکوکیین بەغدا و هەولیرئ گەشتنە مەترسیداریهکا جدی. خۆنیشانندانین عیراقی ژئ، بەر نا ئۆمیدبوونا سوننەیانە کو وەها دببنن، عیراقا بئ تاله بانی گزیرتەکا مەترسیداره بو

عەرەبێن سوننە. ل هەرئما کوردستانی ژئ، هەمی ئالیین سیاسی ب گشتی و پارتی و تەفگەرا گۆران ب تاییهتی، تووشی ئالۆزیهکا بئ وینه بووینه.

هەر ل هەولیرئ تا بەغدا، هەمی ئاراستین سیاسی تاله بانی یه. لدوور گرنگیا کەسایهتیا وی (هوشیار زبیارئ) وەزیرئ دەرڤهین عیراقی بورۆژناما شەرق لئەوسەت دبیزیت کو تاله بانی نیشانانا ئیکگرتن و ئارامیا عیراقی یه ب هەمی پیکهاتین خوڤه و تەئکید دکت کو تاله بانی ل دژوارترین رهوشا سیاسی عیراقی، نەخۆش کەفتی یه و دوئ باوهرئ دایه کو قالاتیا سیاسی تاله بانی، رهوشا عیراقی تیکدا یه.

ب دیرژیا ژيانا سیاسیا خو، تاله بانی بو دەستڤه ئینانا درۆشمین حزبا خو و عیراقی، بەر دەوام پەیهوئندین باش دگەل وەلاتین زلهیز و جیرانین هەرئما کوردستانی و عیراقی هەبووینه. ددەمەکی دا کو تەهران و واشینتۆن د عیراقی دا دژبەریا ئیک و دوو دکەن، هەر دوی دەمی دا تاله بانی پەیهوئندیین بهیز دگەل ئەمریکا و ئیرانی چیکری نە و هندهک جاران وەک پرەکی، هەر دوو ئالی پیکڤه گریداینه. سەرۆکیهتیا کومارا عیراقی ئیکانه جەئ باوهریا بەغدا بویه، لەوما هەر ئالۆزیهکا درۆست دبیت، چاڤین هەمیا ل هاتنا تاله بانی یه تا ببیتە سکرەک هەمبەر بارۆڤین سیاسی و ئەوان

کیشەیا چاره بکەتن.

پشتی درۆستبوونا ئالۆزین سیاسی دناقبەرا بەغدا و هەولێری دا، تالەبانی دیارکرییە کو وەک سەرۆک کوماری عیراقتی بئ لایەنیا خو پاراستییە و بەر دەوام بزاقکری یە بو چاره سەرکرا کیشەیین ناخۆیین عیراقتی. هەلویستی دۆماهیی یئ تالەبانی هەمبەر سیاسەتین مالکی سەرۆک وەزیرین عیراقتی نیشان دابن، کو ناقتای بو پاراستنا دەستورێ فیدرال ئامادە یە دژبەریا فرماندەیین هیزین چەکدارین عیراقتی ژ ی بکەتن. تالەبانی وەک سکریتیری گشتیی (ی.ن.ک) بو دەمی دەهان سالان شەر دژی رژیما بەعسا ژ ناچجوی کرییە، لئ نوکە ژ ی ب خۆشەویستی گەلێ عیراقتی دەیتە نیاسین. لەوما ئەف پسیارە درۆست بوویە، ئایا هەر دەمی تالەبانی کۆرسیا سەرۆکیەتیا عیراقتی بجه بهییلیت، ئایا دئ چیگیری وی کی دبیت؟ ئەفە گرنگترین پسیارە کو مایە بەر سینگی بەغدا، چنوکەس نینە کو شیانی تالەبانی هەبن بو سەرۆکیەتیکرنا عیراقتی کو هەمی شیانی خوتەرخان بکەتن بو پاراستنا عیراقتی، ب هەمی پیکهاتەیین ویفە.

ل هەریما کوردستانی ژ ی نەخۆشکەفتنا تالەبانی سکریتیری گشتیی (ی.ن.ک) بوویە ئەگەرێ درۆستبوونا قەیرانەکا سیاسی، چنوکە رابەراتیا یەکیتی نیشتمانی بیی تالەبانی دئ یا لەنگ بیت چ بو یەکیتی نیشتمانی بخو چ ژ ی ددرۆستکرا هەقسەنگیا سیاسی دا ل هەریما کوردستانی، لەوما هەمی ئالین سیاسی ب حزبا هەفپەیمان و تەفگەرا گۆران و پارتین ئیسلامی، تووشی ئالۆزیی بووینە. بەرۆقاژی سەرکردایەتیا ئیکەتی بزاقکرییە کو ریزین خو مۆکومتەر بکەتن و زیندەتر گرنگیی بەدەتە پره‌نسییا سیاسیا حزبا خو. پارتی دیموکرتی

وەک هەفپەیمانی ستراتیژیکی ئیکەتی خو ب زەرەرمەندئ سەرەکی دزانیت ب درۆستبوونا هەر گوهرینهکا سیاسی دناف (ی.ن.ک)، لەوما بەرۆقاژی گۆتارین

بدریژیا ژیانا سیاسیا خو، تالەبانی بو

دەستفەئینانا درۆشمین

حزبا خو و عیراقتی، بەردەوام پەیوەندیان باش دگەل وەلاتین زلهیز و جیرانین هەریما کوردستانی و عیراقتی هەبووینە.

د دەمەکی دا کو تەهران و واشینتۆن د عیراقتی دا دژبەریا ئیک و دوو دکەن، هەر دوو دەمی دا تالەبانی پەیوەندیین بھیژ دگەل ئەمریکا و ئیران

چیگری نە و هندەک جاران وەک پرەکی، هەر دوو

ئالی پیکشە گریداینە

جەخت ل سەر گرنگیا پاراستنا ریککەفتنناما ستراتیژیکی دناقبەرا (ی.ن.ک و پ.د.ک) دکەتن و بو چەند جاران بارزانی سەرۆکی پارتی و نیچیرقان بارزانی، چیگری سەرۆکی پارتی سەرەدانا باژیری سلیمانی کرینە، کو ئەف چەندە نیشان دەتن کو پاشەرۆزا سیاسیا پارتی یا گریدایە ب (ی.ن.ک) فە، لەوما سلیمانی و هەولێری و سەلاحەدین، چەند جاران هەر دوو مەکتەیین سیاسیا یین ئیکەتی و پارتی کۆمبووینە تا بەحسی پاشەرۆزا سیاسیا عیراقتی و هەریمی بکەن.

دناف پارتین سیاسی یین ئۆپۆزیسیونئ ژ ی دا ئالۆزیەکا سیاسی درۆستبوویە، چنوکە تالەبانی سەنتەرئ ئیکریزیا پیکهاتین سیاسیا هەریمی بوو و هەمی دەما ئامادەبوو ژ بو پاراستنا ناف مالیا کوردی، دگەل هەمی ئالیەکی دان و ستاندنی بکەتن. بی گۆمان پشتی پارتی وەک حزبا هەفپەیمان، تەفگەرا گۆران ژ ی تووشی زورترین ئالۆزییا سیاسی بوویە و نەوشیروان مستەفا وەسا دبیت کو د ئەفە رهوشی دا، وی هەمی ژیانا سیاسیا خو سۆتی یە، چنوکە بەرۆقاژی وی هزرا دەهاتە کرن، ب نەخۆشکەفتنا تالەبانی دئ ریکخستنن (ی.ن.ک) پارچە بن و دئ پەیوەندی ب تەفگەرا وی فە کەن، لئ (ی.ن.ک) زیندەتر دگەشەکرنی دا یە و زیندەتر گرنگیی ب پره‌نسییا سیاسی د دەتن و چ نیشانەک ژ ی نینە بو درۆستبوونا ناکوکیان دناف سەرکردایەتیا (ی.ن.ک)، کو ب قئ چەندئ هەمی خەونین نەوشیروان مستەفا و گۆران هاتینە تیکدان.

ئەف چەندە دیار دکەتن کو سەرباری نەخۆشکەفتنا تالەبانی، لئ دیسان سیبەرا تالەبانی کاریگەر یەکا مەزن کری یە سەر پروسا سیاسیا عیراقتی و هەریمی.

سەرکردایەتیا خو کو د دەمین بۆریدا خو ب زەرەرمەندئ ریککەفتنناما ستراتیژیکی دزانیت، نوکە هەر دەلیفەکا درۆست دبیت

سەروکى زانکویا دھوک بو چاقدیر: تا نوکە ۱۴۲۸۸ خويندکار ل زانکویا دھوکى بوينه هه لگريڻ باوه رناما ماستهري

پروفیسور موسلح محەمەد سەعید دھوکى

ل سالا ۱۹۵۱ ئ ل دھوکى هاتيه سەردنيايى. خاندنا خويا بنەرەت و ئامادەى ل دھوکى ب دوماهیک ئینايە و ل سالا ۱۹۷۰- ۱۹۷۱ بو یه خويندکار ل سلیمانی و ل سالا ۱۹۷۴ پشکدارى د شورهشا ئەیلولى دا کریه، له ورا سالەک خاندنا من پاش قە چوو، ل سالا ۱۹۷۶ ئ ل کولیژا چاندن ل سلیمانی دەرچیت و ل سالا ۱۹۷۸ هاتە دامەزراندن ل زانکویا سلیمانی و پاش هاتە قە گوهاستن بو زانکویا سەلاحەدین ل ههولیر، ل سالا ۲۰۰۰ دکتورا ل زانکویا سیلیسا ل پولهندا د بواری بایلوجی دا وەرگریه، ریکهفتی ۲۰۱۲/۱۲/۴ ئ بویه سەروکى زانکویا دھوکى.

پروفیسور موسلح محەمەد سەعید دھوکى سەروکى زانکویا دھوکى
چەندین تیشکا دیخته سەر رهوشا زانکویا دھوکى و و دیژت: من دڤیت بیژمه
خويندکاران، ئەف زانکویه بەرهمى خوینا شهیدانه و حکومهتا ههريمى پیتەکى باش دایه زانکویان و
هیفی ژ خويندکاران دکهين، خو ب وهستين و باوه رنامين خوه بکار بينن بو رزگار بکرن و خزمه تکرنا
کوردستانی.

دیدار: سرور سەلام

چاقدیر: زانکویا دھوکی کہنگی ہاتھ دامہ زرانندن و رهوشا وی نوکھ چاوانہ؟

سہروکی زانکوی: زانکویا دھوکی ل سالہ ۱۹۹۲ء ب بریارہ کا زیرین یا پرلہمانی و حکومتا ہریمہ کوردستانی ہاتھ دامہ زرانندن، ل دہسپیکئی ژ دوو کولیژا (چاندن و پزیشکی) پیکھاتبو و نوکھ چہندین پشکین دی زیدہ بویہ و د ئاستہ کی باش دایہ.

چاقدیر: زانکویا دھوکی ژ چہند کولیژان پیکدھیت؟

سہروکی زانکوی: ژ (۴۳) پشکین زانستی و (۹) ٹاکولتیاں پیکدھیت.

چاقدیر: ہر دامہ زرانندا زانکویا دھوک، تا نوکھ باوہرناما ماستہری ب چہند خویندکاران ہاتھ دان؟

سہروکی زانکوی: ژ سالہ ۱۹۹۲ء تا سالہ ۲۰۱۲/۲۰۱۱ ع ۱۴۲۸۸ خویندکار ل زانکویا دھوکی بویہ ہلگرین باوہرناما ماستہری.

چاقدیر: ئو چ پشکین تا نوکھ ل زانکویا دھوکی نہ ہاتھ نہ کون؟

سہروکی زانکوی: ہہمی پشکین زانستی ل زانکویا دھوکی ہنہ، بتنی (ئہندازیا ریا گازی) نہ بیت.

چاقدیر: بوچی ل زانکویا دھوکی وانہ ب زمانی عہرہ بی دھینہ گوتن؟

سہروکی زانکوی: ہندک پشکین ہہین ب زمانی عہرہ بی و ئنگلیزی دھینہ گوتن، بہلی زیدہ تر ب کوردی نہ.

چاقدیر: ل زانکویا دھوکی وانہ ب تیوری زیدہ تر ژ پراکتیکی دھینہ دان؟

سہروکی زانکوی: راستہ ئہ ز دگھل قئی چہندی مہ و ئہم بزاقا دکھین بو زیدہ تر دابینکرنہ ئامیرین زانستی.

چاقدیر: تا چ رادہ زانکویا دھوکی پھوہندی دگھل زانکویین جیہانی ہہیہ؟

سہروکی زانکوی: بہلی زانکویا دھوکی شیاہ پھوہندیان دگھل چہندین زانکویین جیہانی دروست بکت، بو نمونہ ل ئہمریکا زانکویین (ہاوائ، مشیکال و نیویورک)،

وہزارہتی دھینہ وەرگرتن.

چاقدیر: خویندکارین زانکویا دھوکی ب زمانی ئنگلیزی دچ ئاست دانہ؟

سہروکی زانکوی: دمینتہ ل سہر خویندکاری، ئاستی ہندکان خرابہ و ہندک ژی گھلک دباشن، تا وی رادی مہ ہزر نہ دکر ئہقہ خویندکاری مہ یہ.

چاقدیر: ریژا زیدہ تر یا ماموستایین زانکویا دھوکی، ہلگرین چ باوہرنامہ نہ؟

سہروکی زانکوی: ریژا (۹۰٪) ع ماموستایین مہ ہلگرین باوہرناما ماستہری و دکتورایی نہ.

چاقدیر: ہین چہند ژ وان خویندکاران د رازی نہ ئوین ژ ئامادہ بی دھینہ زانکوی؟

سہروکی زانکوی: ہندک گھلک باشن و ہندک خراب، ئہقہ ژی دمینتہ ل سہر وان ئامادہ یا بین ئہقہ خویندکارہ پیکہ ہاندین.

چاقدیر: بدینا تہ و ہزارہ تا خاندنا بلند جوداہیئی دئیخیتہ دناقبہ را زانکویین کورستانی دا؟

سہروکی زانکوی: نہخیر و ہزارہتا خاندنین بلند چ جوداہیہکی نا ئیختہ دناقبہ را زانکویین کوردستانی دا و سیاسیہتا چ و ہزیرین خواندنا بلند ژی نہ بویہ فان جوداہیان پھیدا بکت.

چاقدیر: ریژا زانکویا دھوکی چہندہ بو خویندکارین ژ دہرقہی سنوری پاریژ گہا دھوکی؟

سہروکی زانکوی: ریژہ (۲۰٪) ع یہ، بہلی پشتی سالہ کی د خوینیت و شیا پلین باش

زانکویا (دورتمون) ل ئیہلمانیا و زانکویا (ستوگھولم) ل سوید، و ہتد.

چاقدیر: زانکویا دھوک بو ماوہیہ کی کیم سہر کہفتہ کا باش ب دہست خوفہ ئینا، ئہقہ چہندہ بوچ دزقریت؟

سہروکی زانکوی: پینہ قیت ئہقہ ژی ب خہمخوریا ماموستایان و ہہمی لایہنن دگھل مہ کار دکن و بہاریکاریا و ہزارہتا خویندنا بلند.

چاقدیر: ہر ژ دامہ زرانندا زانکویا دھوک و ہرہ تا نوکھ، چہند سہروک ہاتھ گوہورین؟

سہروکی زانکوی: ژ سالہ ۱۹۹۲ کو دہستپیکا دامہ زرانندا زانکویا دھوک بو و تا سالہ ۲۰۱۲ ع (د. عصمت محمہد خالد) سہروکی زانکوی بو یہ و پشتی ہینگی (د. لوقمان محمہد صالح) ب و ہکالہت بو ماوی ہہشت ہہیفان بویہ سہروک و پاشی من سہروکاتیا زانکوی و ہرگرتی یہ.

چاقدیر: ئہ گہر چ بون ہر ژ سالہ (۱۹۹۲ تا ۲۰۱۲) د. عصمت محمہد خالد) ل پوستی سہروکی زانکویا دھوکی ب مینیت؟

سہروکی زانکوی: د. عصمت محمہد خالد گھلک پروژہ بو زانکویا دھوکی ہہ بویہ و ہتا ب دوماہیک ئینان، ئہقہ ماوہ پی تیچوو.

چاقدیر: دہرفت بو کیش خویندکاران ہہیہ ل زانکویین ژ دہرقہ بخوینن؟

سہروکی زانکوی: ئہو خویندکارین (سی قی) پشکیش دکن و لدویف رینمایین

دهست خو قه بینیت، مافی هه بیچته
بازیژی خوبوینیت.

**چاقدیر: خویندکار گازندا وی چندی
دکه و دیژن، زانکویا دهوکی ب چاهکی
مهزتر سجدگه ته خویندکارین دهوکی؟**

**سهروکی زانکوی: نهخیر چ جیاوازی
دناقهرا چ خویندکاران دا ناکهین ژ
ئاکنجیین دهوکی بن یان ژی ژ دهرقی
دهوکی بن، بهری چهند روژان ژی من
سهردانا بهشین ناخوی کریه و رهوشا وان
گهلهکا باش بو.**

**چاقدیر: سرکهفتین ئیکی دهما
پیشکیشی ماسته ری دکهت، هین لایه نی وی
ئی سیاسی بهرچاڤ وهر دگرن یان نه؟**

**سهروکی زانکوی: نهخیر هه س
دەرچووین ئیکی دهینه وهرگرتن بی زانینا
لایه نی وان بی سیاسی.**

**چاقدیر: بوچی زانکویا دهوکی ریکی نا
دهته چ ریخراوا خزمهتا خویندکاران بکه
و بتنی ریک دایه (ی، ق، ک) کو بقی ئه رکی
رابین؟**

**سهروکی زانکوی: زانکویا دهوکی ریکی
ل چ ریخراو ناگریت، بهلی (ی، ق، ک)
نوپه ری راسته قینه یه و د ههلبزارتنان دا**

ریژامه زن ب دهست خو قه ئینایه.

**چاقدیر: ئه گهر ریخراوه کی فییا
خزمهتا خویندکاران بکهت، دی ریکی
دهنی؟**

**سهروکی زانکوی: بهلی، بهس ب
مه رجه کی ئه گهر چ مه ره مین سیاسی ل
پشت نه بن.**

**چاقدیر: جیاوازی هه یه دناقهرا
دهسته واژه یی (خویندکار یان قوتابی) دا
هه یه؟**

**سهروکی زانکوی: چ جیاوازی نینه،
ئه قه بتنی هنده ک ناڤن.**

**چاقدیر: ئه ری تو چهند دگهل هندی
وه زار هتا خاندنا بلند ئیک ناڤی بو
خویندکاران دانن؟**

**سهروکی زانکوی: ئه ز دگهل هندی مه
(خویندکار و قوتابی) بینه ئیک دهسته واژه و
ئیک ناڤ.**

**چاقدیر: تا چ راده دناڤ زانکوی دا
لیژنین حزبی هه نه؟**

**سهروکی زانکوی: لیژنا ناوچا زانکوی
یا هه ی، بهلی بهس هاریکاریا زانکوی دکهت
وچ نه خوشیا ناگه هینیته زانکوی.**

چاقدیر: ئه گهر حزبا (پارتی دیموکراتی

**کوردستان) هاته دناڤ هه ره می زانکوی دا
و کارین حزبی ئه بنجامدان، دی هه لویدیستی
هه وه چ بیت؟**

**سهروکی زانکوی: نهخیر زانکو قه بیل
ناکهت، هه تا کو پارتی حزبا ئیکی یه ل
دهوکی ئه م قه بیل ناکهین، چونکه زانکو جهی
خاندنی و زانستی یه نه جهی سیاسه تی یه.**

**چاقدیر: سکر تار یه تا کومه لا
خویندکارین کوردستانی چندی خال دا
بونه سهروکاتیا حکومه تا هه ریما کوردستانی
و په ره مانی کوردستانی، توچ دیژی بو وان
خالن؟**

**سهروکی زانکوی: براستی گه لهک
دباش بوون و د بهر ژه وه ندیا خویندکاران دا
بون و هیقی دکم بین نه هاتینه جیبه جیکرن
ب زوترین ده م حکومه ت جیبه جی بکه ت.**

**چاقدیر: دو ماهیک په یف بو خویندکارین
کوردستانی و بین زانکویا دهوکی؟**

**سهروکی زانکوی: من دقیت بیژمه
خویندکاران، ئه ف زانکویه به ره می خوینا
شه هیدانه و حکومه تا هه ری می پیته کی باش
دایه زانکویان و هیقی ژ خویندکاران دکهین
خوب وه ستین و باوه رنامین خوه بکار بینن
بو زرگاریکرن و خزمه تکرنا کوردستانی.**

فوتو: چاقدیر

ئۆجەلان و ئەردوغان د بەرىكانا سەردەمى ئاشتىيى دا

شوقەكارىەكا سىياسى يە بو پەيوەندىيىن دناقبەرا دەولەتا توركىا و پەكەكى دا

شىرۋەفە: رەشاد بىجرمانى

عەبدوللا ئۆجەلان سەرۋىكى پەكەكى د گەلەك ھەلكەفتان دا و ب بى ھەلكەفت ۋى، پىشتىگىرىيا خۇ بۇ چارەسەرىەكا ئاشتىيانە بۇ پىرسا مللەتتى كوردل ولاتتى توركىا دا دىيار دكر، بەلى د ولاتتى توركىا دا مرۇفەكى ب ھىز نەبوو بشىت ئاشتىيى د ولاتى دا جىگىر بكت ب دەستدرىژكرنا دەستى خۇ بۇ ئۆجەلانى، چونكى ئاشتى ب راستى شۇلى مرۇفەن وىرەك و جوامىرە.

مىژوويا ئاگرەبەستى و شەرىن ب ناقبەر - ناقبەر، يىن د ناقبەرا پەكەكى دەولەتا توركىا دا ئەزمۇنەكا گەلەك مەزەنە. پەكەكى دەست ۋ مافىن گەلى كورد يىن رەوا بەردا، ب مەرەما جىگىركرنا ئاشتىيى، بەلى ئەفە د بواری پراكتىكى دا وەسا نەبوو، ھەر جارەكا د گۆتن ئاشتى، ب دەهان سەرباز و گەرىلا دبوونە قوربانى، پەيىقا ئاشتىيى ۋەكى يارىيا بچووكان لى ھاتىبوو ل سەر زمانىن ھندەك كەسىن بەرپىسىن پەكەكى، ئەم ئاشتىن دىخون و قەدىخون و ل بەر خۇ دكەين و سەرى خۇ پى دىشۇن. ھەر كەسى مىژوويا پەكەكى نەزانىت، دى بىژىت ۋەللا پەكەكى چ ل سەر خۇ نەھىلايە، پەيىقا ئاشتىيى ل سەر زمانىن وان را نابت، خۇب ئاشتىن قە خەمالاندىنە، كۆتر جەن ئەستىرە و ھەتاڧ و داس و چاكوچى ل سەر ئالىن وان دگرىت.

پەكەكە ۋەكى ئالىيەكى چەپگر ل سالا ۱۹۷۸ ى ب فەرمى دا ھاتىە دامەزاندن، بەلى مىژوويا وى كەفتىترە د زفرىتەفە سالىن شىستان، دەمى (عەبدوللا ئۆجەلان) د گەل ھندەك ھەقالىن خۇ يىن نۆكە سەرۋىكاتىيى بۇ پەكەكى دكەن خويندكار ل زانكۇيا ئەنقەرئ. رىياز پەكەكى ھاتبوو ناسكرن ۋەكى پارتەكا ماركسى - لىنىنى، بەلى بۇ خۇ بەرھەفكرنى پىدقى ب ھەستىن مللى ھەبوو، د ناڧ رەفەن پەكەكى دا ھندەك كەسىن بىانى ب رەگەز نە كوردبوون ۋى ھەبوون. چالاكىيىن دەستىيىكى ب شىوازىن چەپگرىن تورك ھاتبوون ئەنجام دان، دروشمى ۋەكى كرىكارىن جىھانى ئىك بگرن، دروشمىن ھەرى سەرەكى بوون د خۇ پىشاناندىن وى دەمى دا. سۇسىالىزم، كۆمۇنىزم، شۆرەشا تويژا پرۇلىتارىا ناقەرۇكا ئەزمۇنا پەكەكى بوو. ۋ بەر قى چەندى ھىزىن كۆمۇنىست ئىكەم ھىزبوون دەست ب شەرى پەكەكى كرن.

ئەفە دەمى پەكەكى د زانكۇيى دا بوو، بەلى دەمى پەكەكى ۋ زانكۇيا ھەركەفت و د ناڧ گوند و باژىران دا بەرەلاقبوو، پەكەكى نىڧ ب نىڧ گۆرانكارى د ستراتىژيا خۇ دا پىكىننان، ئەو ۋى دۇزا كورد چوو د ناڧ تەفگەر و چالاكىيىن پەكەكى دا، د ئەفە سەردەمى ۋى دا يىن بەرى دەولەتى دەست ب شەرى پەكەكى كرن، ناغا و پارتىيىن كوردبوون، چونكى پەكەكى ۋەك مەترسىيەكى ل قەلەم ددان ل سەر بەررە ۋەندىيىن خۇ.

گۆرانكارىيىن ھەرى مەزن و كارتىكەر ئەو بوون دەمى پەكەكى دەست ب شەرى دەولەتا تورك كرى، د ۱۵ ى تەباخا سالا ۱۹۸۴ ى دا، ب ئىك جارى پەكەكى بوو بزاقەكا مللى و شەرى بوو شەرى دوو مللەتان، كورد - تورك. د ئەفە دەمى دا باسكىن سىياسى يىن پەكەكى ھاتنە برىن و رەوشەنىبىر و تويژا سىياسەتمە دارىن كورد و تورك ۋ پەكەكى جودابوون و د ناڧ پەكەكى دا، ھىزا گوندىيان پىشقىدچوو.

كوشتن و سۆتاندىن و قەتلوعامان ل باكورى كوردستانى دەسپىكر، ب دەھ ھزارىن مرۇڧان ھاتن كوشتن، ب دەھ ھزارىن مرۇڧان ھاتن گرتن، ب ھزاران گوند ھاتنە قالاكرن، ب مليونان خەلك كۆچبەربوون ۋ گوندىن خۇ، د ئەنجاما ئەفە شەرى دا پەكەكى ب ناڧ و دەنگ بوو، بەلى چ دەستكەفت نەبوون و د جىھانى دا ۋەكى بزاقەكا تىرۇرىست و نەى رەوا دەھاتە قەبوولكرن.

د ناڧ پەكەكى دا ئەو ھىزا گوندىيان يا ۋەكى سووتەمەندى دەھاتە بكارئىنان بۇ خۇراگرىيا سەربازى، رۇژ بۇ رۇژى، بوو ب ھىزەكا سەرەكى و رىياز و پىرەنسىپ و بنەمايىن پەكەكى ل سەر ھاتبوو دامەزاندن، ۋ ھۆلى رابوون، ھەتا گەشتن ب ئاستەكى دەمى سەربازىن تورك د كوشتن پارچە ۋ لەشىن وان قەدكرن و سەرى مرىيان ۋى قەدكرن، ھوقىيىتى جەن خۇ پاراستنا رەوا گرتبوو و شەرىن پەكەكى نە ب تنى ل گەل دەولەتى و سەربازىن وى بوو، بەلكو ۋ توركان زىدەتر كورد ل سەر دەستى پەكەكى ھاتنە

کوشتن، د بن نافی ئەفە خاینه، ب هزاران مروڤ هاتنه کوشتن، ژ ئەفان مروڤان ژى هندەک ئەندامین دەستەیا نافەندی یا پەکهکى ب خو بوون.

کریارین پەکهکى و سیاسەتا وئ پیکڤه دچوونه د خزمەتا ئالۆزکرنا چارەسەریا پرسا کورد دا و بانگەوازی بۆ دهاتنه کرن ژ ئالیی کوردان و تورکان فە بۆ دەست ب قەبولکرنا ناشتی بکەت، ل گەل تورکیا هەڤدیتنین ناشتی پیکینیت، ل وی دەمی پەکهکى چ رامان بۆ ناشتی نەدزانی، بەرهف پێشڤه دچوو، هەر هەموو تشت دئ ب شەر چارەسەر بیت. د سالای ۱۹۹۰ئ دا شەری سەربازی و سەرهلدانا جەماوەری گەهشتە ئاستەکی هەری بلند، پەکهکى دەستکەفتین سیاسی هەبوون، ب هەنارتنا چەند پەرلەمانتارەکین کورد بۆ پەرلەمانی تورکیا، نافەندیی سیاسی باوەردکرن پەکهکى دئ پیکهەکا ریبازا توند یا سۆسیالزمی د تورکیی دا ئافاکەت، بەلی پشتی کەفتنا دیواری بەرلینی و بەرەلاقبونا ئیکەتیا سۆڤیتی، سەرۆکی پەکهکى ب رەخنەگری میژوو یا بزافین کۆمونیست شیرۆڤەدکر و دخواست جوداهیهکى دیار د نافەرا پارتیا کریکارین کوردستانی دا ئالیین سۆسیالیست د جیهانی ب ئافرینیت. ب ئەڤی ئارمانجی کۆنگرەیا پەکهکى یا چارەمین هاتە گیران ل دۆلا دەڤرا (بیقاعا لوبنانی) دا.

بۆچوونین هندەک کەسان ب خیانهت هاتن ل قەلەم دان د ئەڤی کۆنگرەیی دا، ئەحمەد شەنەر ئیک ژ ئەفان کەسان بوو بو ماوی دەه سالان د زیندانین تورکیی دا گرتیبوو و نوی هاتبوو سەرەسکران د ئەنجاما لیووورینهکا گشتی دا. هەر چەند ئەو تشتین ئەحمەد شەنەری د گۆتن بۆ ناشتی پەکهکى هەمان تشت بۆ ماوی بیست سالان دووبارەدکر، بەلی نافی ئەحمەد شەنەر وەکی خیانهتکارەکی ملی ما د میژوو یا پارتیا کریکارین کوردستانی دا. د ئەنجاما مەترسیین تورکیا و هندەک هەڤهیمانی وئ یین نافەتەوی، پیلانگیریهکا بەرفرەه هاتە گیران ل سەر هیزین پەکهکى ل هەر چوار ئالیین جیهانی دا، د ئەڤی هەلمەتی دا هیزین مەزن یین جیهانی جەن خو دگرتن، ئەمریکا، ئیسرائیل، ئەلمانیا، سورى، ئیران، لوبنان، ئەرمینیا، یونان و مفا هاتە وەرگرتن ژ ناکۆکیین د نافەرا ئالیین کوردستانی دا، کو پەکهکى ب چ شیوهیهکی هەبوون و

دەستەلاتداریا وان قەبوول نەدکرل باشووری کوردستانی، ئەڤ ئالیین هەنی ژى هاتنه د گەل پیلانگیریی ب مەرەما خو پاراستنی ژ چەکین پەکهکى.

ل یونانی کامپین پەکهکى هاتنه گرتن، ئەندامین پەکهکى یین د بن پاراستنا یونانی دا بوون، هاتنه گرتن و ئامادەکران دا رادەستی تورکیا بهینه کرن. کامپا سەربازی یا تاکانە و ئیکەمین کو پەکهکى ل سەر زەڤین سینووری د نافەرا وەلاتی لوبنان و سوریی دا داووبو ئافاکرن هاتە فالاکرن و هەبوونا پەکهکى د ئەفان هەردوو وەلاتان دا هاتە قەدەغکران. ل ئەلمانیا هەموو ئەندامین ریخستنا پەکهکى هاتنه گرتن بۆ رادەستی تورکیا بهینه کرن، چەند نافەندیی رەوشەنبیری و راگەهاندنی هەبوون یین تابهت ب بزافین پەکهکى فە هاتنه دائیخستن. مالیین پەکهکى یین نیڤ فەرمی ل ئیرانی هاتن گرتن و دەرگەهی سینۆر بۆ گەریلا یین پەکهکى هاتنه دائیخستن بۆ دەرباستی ئەردا ئیرانی نەبن.

دیڤ ئاخفتنین ئۆجەلانی (ل سەر کەڤین کەفتنی باسک ب مروڤان فە شین دین) پشتی چەند دانوستاندنن نەینی، دەربرین ژ داخوایین خوین ناشتی کرل گەل تورکیا، ب ریکا سکرتریی یەکیتی نیشتمانی کوردستان یی وئ دەمی جەلال تالەبانی کو نوکە سەرۆک کۆماری عیراقی یە، پاشی ژى ئەڤ داخازین هەنی هاتنه راگەهاندن ب ریکا کۆنگرەیهکی رۆژنامەفانی ل بیقاعا لوبنانی و تورکیا هندەک خالین نەینی قەبولکر بوون، بۆ ئاگرەستی و هەڤدیتنان.

پشتی ئەفان گۆرانکاریین هەنی د ریڤهچوونا پەکهکى دا، رەوش جارەکا دی هاتە گوهارتن، سوریی ئیکەمین کامپین سیاسی بۆ پەکهکى ل پایتەخت شامی فەکران، ئیرانی دەرگەه فەکران و هندەک مال و جەین دی بۆ پەکهکى تەرخانکران، ئەلمانیا و یونان ئەندامین پەکهکى سەرەست بەردان و ئەرمینیا ژى پشتیگریهکا باش بۆ پەکهکى پشکیشکر.

[تانسۆ چیلەر] سەرۆکا حکومەتا تورکیی یا وئ دەمی دروشمی [یان نەمان و یان نەمان بۆ پەکهکى] بلندکر بوو، چ ریکین شەگەری نەهیلابوون دا کەسەک بیرا تشتهکی ب نافی ناشتی نەگەت. بەلی نە تورکیا شیا پەکهکى چنە بکەت و نە ژى پەکهکى شیا دەستکەفتەکی دیار ب دەست خوڤه بینیت. هەر دوو ئالیان پیکڤه زەرەر و زیانین مەزن دیتن

بەلی شەنسێ مللەتی کورد، جارا ئیکەمین مللەتی کورد ئامادەبوو بۆ ناشتی، بەلی دەولەتا فەشارتی د تورکیا دا و مللەتی تورک ژ ئەڤی ناشتی را نە ئامادەبوون، فەرماندارین هەری بلند د ناف سوپایین تورکیا دا د کریارەکا سەرگرتی دا هاتە کوشتن، تورگۆت ئۆزال کو وی دەمی سەرۆک کۆماربوو ژ نشکەکی فە ب نەخوشیا شیرپەنجە کۆچکر، ئەڤین هاتنه جەن سەرۆک کۆمار و فەرماندارین لەشکەری چ بەرسف نەدان بۆ ئاگرەستا پەکهکى، ئاگرەست ب خەمساری فە دهاتە تەماشەکران ژ ئالیین دەستەلاتدارین نوی یین تورکیاڤه. د ناف پەکهکى دا، هندەک کەسین چەکدار د ئاستی ریڤه بەریا سەربازی دا چەند هیرش

ئەرمینیا ب هەمان شیوهیی دەرگەهی خو گرت بۆ چەکدارین پەکهکى، پارتی و یەکیتی هیزین پشیمەگەر ئامادەکران بۆ پەکهکى دەرپنخ ژ باشووری کوردستانی، تورکیا ب دەه هزاران سەربازڤه دەرباستی باشووری کوردستانی بوو و نیزیکی پینجی هزار سەربازی ژى ئامادەکر بۆ شەرەکی گران بکەن ل سەر هیزین پەکهکى یین د ناف سینۆرین تورکیا دا. هەر ئیک ژ ئەفان هیزان ئەرکی بۆ هاتبوو سپارتن بجیه ئینا و ئەو ئۆپەراسیونا ب نافی سەندوتش دەیتە ناسکران، ئەنجام دان.

سەرۆکی پەکهکى عەبدوللا ئۆجەلان کەفتبوو د تەنکافیەکا گران دا، ستاتوو یا پەکهکى کەفتبوو د دووریانان و نەمانی دا، ل

ئەنجام دان بۇ سەر ھندەك سەربازىن تورك ئەوين دەركەفتىبون بۇ گەشتەكئ و بى چەكبون، ئاگر بەست بەرەف روخانى دچوو و سى جارا ھاتبوو دىژكرن ب دەستپىشخەريا سەرۆكى پەكەكى يا كەسايەتيفە، ب بى ھىچ بەرسقەكا ئىرىنى بەيتە ۋەرگرتن ژ ئالىي دەولەتاتوركياقە.

پشتى ئەف ئاگر بەست رابوو، شەپەكى گران دەسپىكر ل باكورى كوردستانى، بەلى ھەرى كىم سالى جارەكى پەكەكى دەستپىشخەريەكا ئاشتىي پىشكىش دكر و ئالىين كورد ھەقبىربون ل سەر بەرژەۋەنديا

مەزن پىلانگىريەكا ھىشتا مەزنتەر ھاتە ئامادەكرن، ئىسرائىل يارىكەرى سەرەكى بود ئەفنى پىلانگىريى دا، چونكى سەرۆكى پەكەكى خۆ سپارتبوو ۋەلاتى سورىي، ب رەنگەكى نىف فرمى عەبدوللا ئۆجەلان برىارگەھ ھەببون ل پايتەختا سورىي دا، پەروردا پارتىزانى دەھاتە داين بۇ ئەندامىن پەكەكى و دەھاتنە ھنارتن بۇ شەر بەكن د باشوور و باكورى كوردستانى دا، دەستى سورىي ژى باش چووبوو د ناڤ سىياسەتا پەكەكى دا، گەلەك تىشت دەھاتە فەرزكرن ل سەر سەرۆكاتىا پەكەكى و چونكى ئاگر بەست و ئاشتى نە د بەرژەۋەنديا سورىي و

كەس خۆ بۇ رىسواكرنا ئەفنى پىلانگىريى گۆرىكرن. ل پتر ژ سەد ۋەلاتى دا ل جىھانى خۆپىشاندانىن كوردان برىقەچوون، دۇزا كورد پىشقەدچوو و ھەر كەسى باۋەردكر ئۆجەلان دى بىتە شەھىدى ئىكەم و ئەفسانەيا ئىكەم ل كوردستانى دا.

بەلى ئۆجەلانى ئەف شەھادەت قەبولنەكر، ھىقئىن مللەتى خۆ جىھە ئەئىنان، خواست بەرى كاروانى بگوھوريت و خۆ و بزاقا پەكەكى جارەكا دى قورتالبەكت ژ نەمانى. توركىا ئىكەم ئالى بوو مەندەھوشبوو بەرامبەر ھەلوئىستى ئۆجەلانى دەمى گۆتى داپىرا من ب رەگەزقە توركە، ئەز ئاگر بەستى دخوازم، من ب دەستى خۆ چ كەس نەكوشتىنە.

بەلى دەستەلاتدارىن تورك ئەف چەندە ب فىلبازى ل قەلەم ددان، دگۆتن ئەفە چاۋا چى دبىت، توو ل گەل كەسەكى گرتى ئاگر بەستى بكەت.

ل دەمى شىخ سەئىد د ساللا ۱۹۲۵ئى دا ھاتە ب دارقە كرن، ئاخفتنا وى يا دوماھىكى ئەفە بوو: ئەرى ئەز دئىمە ب دارقە كرن، بەلى نەقئىن مئىن كورد دى تولا من ھەر ژ ھەۋە قەكن. ھەمان ئاخفتن سەئىد رزا و قازى محەمەد ژى كرىبون.

ۋى دەمى نەقئىن ئەقان رىبەرىن كورد عەبدوللا ئۆجەلانىبوو، ئەو ژى ھاتە ل بەر ب دارقە كرنى، مللەتى كورد ھىقىا ئەفنى ھەلوئىستا شىخ سەئىد و سەئىد رزا و قازى محەمەد ژ ئۆجەلانى دكر، بەلى ل دىڤ شىرۆقەكرنا ئۆجەلانى ئەف ھەلوئىست راست نەبوو، پشتى چل سالىن دى ژى دى ھەر سەرۆك و رىبەرىن كوردان بگرن و ھەر دى بىژن نەقئىن مە دى تولا مە ژ ھەۋە قەكن و نە كەسى تولقەكرىە و نە ژى تولى قەدەكن، ئەفرۆكە چارەنقىسا مللەتەكى ل ھۆلى ھەيە، پىدقئە ئىك چارەسەر بكەت، ئەم ھەر ۋەھەر ل تولقەكرنى گەريانە، بەلى ھەر ۋەھەر مە بار ب گرانىيا خۆقە بۇ نەقئىن خۆ جىھە ھىلايە و مە گۆتتىيە، ئەو دى تولى قەكن.

ئۆجەلان ژ نەچارى ئەف چەندە تىگەھشت، چونكى چ رىك نەبوون، يا گرنگ ئۆجەلان نەھاتە كوشتن ۋەكى تورك و ھندەك ۋەلاتىن دراوسى ھىقى دكرن، ئۆجەلان گرئلا ژ باكورى كوردستانى دەرئىخست، چەند گروپىن ژ پەكەكى برىخستكرن دا بەھىن خۆ رادەستى سوپايى توركىا بكەن، ب مەرەما نىشاناندا جدىەتى و ئىنيەتا باش د ئاشتىەكا راستەقىن دا و ل جىھى خۆ ما پشتى برىيارا سىدارەدانى يا

ئىرانى دا بوو، چ جارن پەكەكى ب جدى كار ژ بۇ ئاگر بەستى نەدكر، ب تنى دەھاتە گۆتن ئاگر بەست تىشتەكى تەكتىكىە بۇ كۆمكرن و ئامادەكرنا ھىزا خۆ د چەند ھىقەكان دا، دا دەست ب ھەلمەتا سەربازى يا بەھارى بەيتەكرن. ئالىين ھەقپەيمان ل دژى پەكەكى گوھەرتىن سەرەكى د ھىلا شەرى تىرۆرى دا ئافراندن، ئەو ژى ل جىھى ئەم شەرى نەفەرىن پەكەكى بكەين، دا ئەم ھىزا وان ژ ناڤ بىەن، پىدقئە ئەم سەر پەكەكى بىرن، دا ۋەكى مارەكى ل دەمى سەر بەيتە برىن ب ھىمنى بمرىت. بەرى سوپايى توركىا ل گەل چەكىن گران دانە ۋەلاتى سورىي، وارگەھا ئۆجەلانى. چىرۆكا ئەفنى پىلانگىريى گەلەك درىژە، بەلى ل دوماھىكى دا بالەفرا ئۆجەلانى ل ئەسمانى مابوو، جىھە نەبوو بدانىت د ئەفنى جىھانى دا. ئۆجەلان بوو ئەگەرى رابوونا ھەموو كوردان د جىھانى دا، ھەر مرۆقەكى كورد چەند ناكۆكى ل گەل پەكەكى ھەبوون ژى، دەمى دىت ھىزىن ھەقپەيمان دخازن عەبدوللا ئۆجەلانى بگرن و رادەستى ۋەلاتى توركىا بكەن، ب جارەكى قە بوونە دلسۆزىن ئۆجەلانى، ب دەھان

مللەتى كورد نە د شەرى دايە، بەلى د ئاشتىي دايە، بەلى ھىچ جارەكى ژى توركىا بەرسقا ئەفنى ئاشتىي نەدايە و دىاربوو ئالىين دەستەلاتدارل ۋەلاتى توركىا دا ھىچ بەرژەۋەندىەكا خۆ د ئەفنى ئاشتىي نەدىت و ئامادە نەبوون ھندەك مافىن سنپلە بۇ گەلى كورد بەيتە ناسكرن. ھەر ھەموو ئالىين فرمى ل توركىا دا ھەقبىربون ل سەر كو پەكەكى دخوازت توركىا پارچە بكەت و ھەر دووبارە دكرن چ ئارىشەكا ب ناڤى كورد نىنە، ژبلى ئارىشەيا تىرۆرى.

بزاقا نەتەوا كورد ل توركىا ب بزاقەكا تىرۆرىست ھاتە ناسكرن د جىھانى دا، ھەر دوو ئالىين شەر كەفتنە د بەرىكانەيا خۆ بەھىزكرنا سەربازى دا. تانسۆ چىلەر سەرۆكا حكومەتا توركىيى يا ۋى دەمى دروشمى (يان نەمان و يان نەمان بۇ پەكەكى) بلندكرىبوو، چ رىكىن قەگەرى نەھىلابوون دا كەسەك بىرا تىشتەكى ب ناڤى ئاشتىي نەكەت. بەلى نە توركىا شىا پەكەكى چنە بكەت و نە ژى پەكەكى شىا دەستكەفتەكى ديار ب دەست خۆقە بىنىت. ھەر دوو ئالىان پىكقە زەرەر و زىانىن مەزن دىتن. پشتى نىزىكى دەھ سال ل سەر پىلانگىريا

دادگهه دهرچو ل گهل راگرتنا بجهكرنا بريارى، نوكه ژى هر ټو بريارى هلاويستيه. ناشتى و لىبوورينا گشتى و سهر به سكرنا ئوجه لانى بو ماوى دهه سالان دروشمى پهكه كى بين سهره كينه، كوردستانا مه زن، شورشا پروليتاريا و نازادكرنا گهلنى كورد چ رى نه ديتن بچنه د فهره ننگا سياسى يا پهكه كى دا، ئەف پهيڤين هه نى هاتنه ژ بيركرن، بو ماويه كى گه لك دريژ پهكه كى به رهف شكه ستنى دچوو، فه رماندارين پهكه كى چافه رين دليڤه يا خو بوون بو جاره كا دى دهركه فنه پيش و ريخستنا وان يا سياسى د روژهلانا نافه راست داره وا بهيڤته ديتن. بهلى بى گومان ئەف دليڤه ئەفرۆكه ژ هه موو ده مين بوورى باشته، دا ئەو به شدارى هه فديتئين ناشتئين ببن ل گهل دهولتا توركياب سهرۆكاتيا ئهردوغانى.

هاتا پارتيا داد و گه شه پيدانى بو چاره سهركرنا پرسا كورد و جيگيركرنا ناشتئين، ههر و ههر جهى نه رازيبوونا فه رماندارين پهكه كى بوو، ب شيويه كى تووند شه ر ل گهل ئهردوغانى دكرن، چونكى ئهردوغانى شياوو دهنگه كى باش د ناچه بين كوردين باكوورئ كوردستانى دا وهر بگريت، ئەف چهنه جهى مه ترسيى بوو. گه لك جارن ئهردوغانى د گوت پهكه كى چهنه نوونه رايه تيا گهلنى كورد دكته، پارتيا داد و گه شه پيدانى ژى هندى پهكه كى نوونه رايه تيا گهلنى روژهلانا باشوورئ ئانادولئ دكته. ب راستى ژى ئهردوغانى د هه ليزارتئين په رله مانى بين دوماهيكى دا شياوو هه فركيه كا باش بكه ت ل گهل هيزين سياسى، ئەوين په يوه دنيا وان ل گهل پهكه كى هه يه.

د سهرده مى ئهردوغانى دا بو جارا ئيكه م زمانى كوردى هاته سهر به سكرن ل وه لائى توركياب، ب شيويه كى فهرمى راديو و ته له فزيون بهيڤنه په خشكرن، بهلى پهكه كى ئەف چهنه ل بهر چاف وهر نه دگرت و ههر داخازا وان يا سهره كى ئەو بوو هه فديتئين ناشتئين و ديالوگ ده سپى بكن ل گهل توركياب و حكومه تا ئهردوغانى بو چه كدارين پهكه كى سه حكينه چاره سهره كى، دا جهى خو د ناف پيقاژويا چاره سهره كى بگرن.

ئهردوغانى ب تنى ئاريشه يا چاكوچى پهكه كى نه بوو، زيده بارى ئەفى چهنه شويزئين ئوپزيسيونى و ئالين تووندره و د نافه ندين

مه ترسياب هه رى گران ل سهر ئەفى ده ليقه يئ ئه وه، په كه كه پارچه ببيت و هنده ك ژ فه رماندارين په كه كى ل گورى به ر ژوه دنيا خو يا كه سايه تى هنده ك بزاقين ئاژاوه گه ر بكن، هه ر وه سا ژى د ناف ريژين تويژا ملله تپه رسته ين تورك دا هنده ك ئالى رابن ب نه جامدانا چهنه ميركوژيا وه كى سهرده مى (تورگوت ئوزال و نه شرف به دليسى).

سياسى بين ئەنفه رى دا ژى هه بوون، هه ر پينغاڤه كا بهر ب ناشتئين فه دهاته هاڤيتن، ئهردوغان ب سه دين جارن وهكى خاينى مللى د ئەقان نافه ندين هه نى دهاته ل قه له م داين، چونكى ملله تى تورك ل سهر بنه مايين كه ماليزمى هاتبوو ب خودانكرن و ژبلى هه بوونا توركان و زمانى توركى چ زمان وچ ملله تين دى قه بوول نه دكرن.

ئهن دشيم بيژم ئەفرۆكه دوو قاره مانين ناشتئين ل باكوورئ كوردستانى و وه لائى توركياب دا هه نه، ئيك ژ وان ئوجه لانه و ئەوى دى ژى ئهردوغانه، ئەگه ر ئەفرۆكه ئەف هه ر دوو مرؤف نه بن شه ر و پيكداران دئ ب ده يان سالان دريژى هه بيت. ره وشا ئهردوغانى هنده كى ب زه حمه تره ژيا ئوجه لانى، هه ر چهنه ئوجه لان د گۆشه گيريه كا گران دا يه دگرتيگه ها ئيمرالى دا، بهلى چ كوردك وي ويره كيبى نه شي ت نيشان

بدت و بيژيت ئوجه لان خاينى ملله تى خو يه، به روفاژى ئەفى چهنه دئ د توركياب دا ب سه دان دهنگان بلند دبن و ئهردوغانى وهكى خاينه تكاره كى ميژووى ب ناف دكن.

چاره نفيسا ناشتئين هه تا د ده ستنى سه ربازان دببت، چ جارن ناشتى مسوگه ر نابيت، بهلى ئەگه ر بريارى بوو يا ره وشه نبير و ملله تان، ژبلى ناشتئين ناهيڤته هه ليزارتن، ئەگه ر ئەم به رى خو بددين هه ر دوو كه سايه تين نافيرى، ئەم دئ ئاسته كى باش ژ شاره زايابا ره وشه نبيرى ل گهل شاره زايابا سياسى ببين ل دهف هه ردوويان، ئەردوغان ب بير و بوچوونين خو بين د بنيات دا ژ مزگه فتنى وهرگرتين، دهره فه تك باشه بو كورد خو ژ چه كان قورتال بكن و ب ويره كى و باوه رى ب خو بچنه د ناف خه باتا سياسى دا. ئوجه لان ژى دهره فه تك باشه بو راگرتنا ئيكرين بيا ملله تى كورد ل باكوورئ كوردستانى و گه لك فه ره ئەم بزنان، كارتىكرنا ئاخفتن و هه لويسنا ئوجه لانى كارتىكرنه كا فه بره ل سهر هه ر سياسه تمه دار و بهر پرسه كى كورد ل باكوورئ كوردستانى.

ئەف دليڤه يا ل پيشيا ملله تى كورد ب ده ستيشخه ريه كا راستگويانه و ده كى پاك و خاوين دئ ب سهركه فيت، مه ترسياب هه رى گران ل سهر ئەفى ده ليقه يئ ئەوه، په كه كه پارچه بببت و هنده ك ژ فه رماندارين په كه كى ل گورى به ر ژوه دنيا خو يا كه سايه تى هنده ك بزاقين ئاژاوه گه ر بكن، هه ر وه سا ژى د ناف ريژين تويژا ملله تپه رسته ين تورك دا هنده ك ئالى رابن ب ئەنجامدانا چهنه ميركوژيا وهكى سهرده مى (تورگوت ئوزال و نه شرف به دليسى).

ئەگه ر ئەم ئاستى تيگه هشتنا جه ماوه رى ل بهر چاف وهر بگرن، دئ زانين ئيحتما لين ئەفى چهنه دئ هه تا ئاسته كى باش به ره ف كيمبوونى چوويه، چونكى خه لك ب زه حمه ته پشتى ئەفى شه رى گران جاره كا دى خو بو جه ننگا ده مين سالان به ره هف بكه ت. هه ر دوو ملله ت ناشتئين دخازن، ئەف چهنه هه نى به لگه پى نه فين، بهلى پرسيار ئەوه ئايا سهرۆكين پهكه كى ل قه ندليى و جه نه رالين توركان ناشتئين دخازن يان نا؟ هه ر دوو ئالى ژى ياريكه رين نيڤ سهره كينه د پيقاژويا ناشتئين دا، بهلى ئالين سهره كى ژى ئوجه لان و ئهردوغان و پيدڤيه هه ر ئيك ژ وان ژ ئالين خو فه ده سپيكن به رى خو پاڤ بكه ت، دا پينگافين ناشتئين موكم و بى نازار بهيڤنه هاڤيژتن.

ریشه‌به‌ریا چاکسازیا سنیل و

نافره‌تال دهوکی:

پتريا ژنن

گرتی ب

خیانه‌تا

هه‌قرینی

هاتینه

زیندانکرن

راپورت: نژیار نیروه‌یی

ریشه‌به‌ریا چاکسازیا سنیل و نافره‌تان ل دهوکی، ئیک ژ وان ریشه‌به‌ریین گرنکه یین ژن و سنیله‌یین قاریبوی هه‌مبیز دکه‌ت و دا بزانی ره‌وشا قی ریشه‌به‌ریی چاوانه و مامه‌لا دگه‌ل گرتی و راگرتیین (سنیله و ژنان) ژ لای قی چاکسازیی قه چاوان دهیتنه بریشه‌برن، ریشه‌به‌ری قی ریشه‌به‌ریی دبیزیت: مه لقی چاکسازیی قه‌کوله‌ریین جفاکی و نوژدارین تایبه‌تمه‌ندی دهرونی و کارمه‌ندی بسپور هه‌نه و به‌رده‌وام لدویف ئاریشا قان گرتی و راگرتیان دچن و بو چاره‌سه‌ر دکه‌ن.

لدوور گرتی و راگرتیین قی

زارویه‌کی بی که‌سوکار ژی دگه‌ل دهیکا خوه لقی چاکسازیی هه‌یه، کو پشتی ریشه‌به‌ریا چاقدانا بی سه‌میانا د وهرزی هاقینی دا دهوامی نه که‌ت، زاروو به‌ره‌ف زیندانی دهیت و لده‌ف دهیکا خوه دمینیت. **سه‌بارت ئه‌و زیندانیین ل چاکسازیی ب یاسا یا لیبورینا گشتی یا سال ۲۰۱۲ ئی هاتینه ئازادکرن، ریشه‌به‌ری گوت:** ئه‌ف که‌سین ب به‌ر لیبورینا گشتی که‌فتین و هاتینه ئازادکرن (۹ ژن گرتی و ۴ راگرتی، دگه‌ل ۳۵ سنیله‌یین گرتی و ۸ راگرتی) بون و هه‌می هاتنه ئازادکرن و قه‌ستا مالین خوه کرینه. **ریشه‌به‌ری چاکسازیی یا سنیل و نافره‌تان ل دهوکی دیار کر ژی و گوت:** لدویف وان یاسا و ریکخراوین مافی مروقی چ ئه‌شکه‌نجه و ئیشان ل سه‌ر زیندانی نه مایه و لقان چه‌ند سالین بوری ب

چاکسازیی، ریشه‌به‌ری قی ریشه‌به‌ریی بو چاقدیر گوتی: دناقا قی چاکسازیی دا ۱۲ ژن، دگه‌ل دوو زاروویان و ۲۵ سنیله‌یین گرتی هه‌نه، هنده‌ک جاران ژی د حه‌فتیان دا ریژه‌یه‌کا زورا راگرتییان بو مه دهیتنه ره‌وانه‌کرن، بو نمونه ل به‌ری چه‌ند حه‌فتیان (۳۶ ژن، ۲۳ زاروو و دگه‌ل ۲۰ سنیله‌یین راگرتی بو مه هاتبونه ره‌وانه‌کرن. **سه‌بارت قی ریژا زورا ژنان و زارویان کو د ده‌مه‌کی کیم دا بسو ریشه‌به‌ریا وان هاتینه ره‌وانه‌کرن، شقان محهمه‌د سه‌لیم گوت:** ئه‌ف ژنن راگرتی دگه‌ل زارویین خوه وه‌ختی هاتینه ده‌سته‌سه‌رکرن، پتريا وان خازوکی کرینه و بو ماوه‌یی چه‌ند روژان د مینن، ئه‌و ژی لدویف بریارا دادگه‌هی. ریشه‌به‌ری چاکسازیی دیار کر ژی:

ریقبہریا چاکسازیا سنیل و ئافرہتا ل پاریزگہا دھوک،
ل سالا ۱۹۹۸ ای ب پشنیار و ہاریکاریا ریخراوا (دیاکونیا سویدی و لاقریچ یا ئلمانی و
رد) ژ ریقبہریا پولیسین دھوک ہاتہ جوداکرن و ل سالا ۲۸/۵/۲۰۰۰ ی، ئہقی
ریقبہریی بنہرمی دەست بکاری خود کرہ وەک ریقبہریہ کا سہریہ خو.

لدویف ئاریشا فان گرتی و راگرتیان دچن و بو چارہسەر دکەن، وەکە سەرەدانا کەس و کارین گرتی و راگرتیان. سەبارەت روژین دەست نیشانکری بو سەرەدانا چاکسازیی ژ لایئ کەس و کارین گرتی و راگرتیان قە فی ریقبەری گوت: مە د حەقتیی دا دوو روژین دەست نیشانکری هەنە و کەس و کارین وان دشین سەرەدانا گرتی و راگرتیین خوە بکەن، ئەو ژی روژا دوو شەمبی و پینچ شەمبی یە، لئ ئەگەر حالەتەکی پیدقی ژی هەبیت، هەر چ روژا بیت ئەم وەک هاریکاری، راگرتی و کەسوکارین وان د بەینە دەف ئیک.

مخابنی قە، پتیریا وان ژنین هاتینە دادگەهکرن ل سەر خیانهتا هەقزینی بوینە، لئ ئەم ژبیر نەکەین ژی کو لقی چاکسازیی خواندنگەهەک هەیه و بتنی بو سنیلان و ل سەر سیستەمی خواندنا بەز پریقە دچیت یان کو هەر سالەک ب دوو سالان و باوەرنامین وان ژی وەکی هەر خواندنگەهەکا دینە ئەقین سەر ب ریقبەریا پەروردی قە. سەبارەت کەسین بسپور دناف چاکسازیی دا، شتان محەمەد سەلیم گوت: مە لقی چاکسازیی قەکولەرین جفاکی و نوژدارین تایبەتمەندین دەرونی و کارمەندین بسپور هەنە و بەردەوام

تهکنه لوژیا چند شیا به بیته چاف روهنیه ک بوژن و میران د ژيانا هه قزینی دا؟

گریدانا مروقی ب تهکنه لوژیا سهردهم شه فوتو: تهنته نیت

دهستی دی یا هاتیه گوهورین، ئەو عه قلیه تا هینگی و نه زانینا هینگی نه مایه، ژن و زهلام یین چاف قه کیری تر بوین و دزانن دی چاوا مامه لی دگهل ئیک کهن و چاقین وان ل گه له ک تشتان یین قه بوین، کو بهری نوکه خه لکی ب شهرم دزانین.

چالاکفانه ک د بواری ژنان دا سه باره ت رولی تهکنه لوژیایی و پیشکهفتنا ئەقرو جیهان گه هشتینی، بقی رهنگی دبیزیت: ئەگه ر ئەم بهراوردیه ک دگهل ۲۰ سالین بوری و ئەقرو دا بکهین، دی بینین جفاک و هه راکومه لگه هه گه له ک یا هاتیه گوهورین، ئەو تشتین دهمه کی شهرم و خه لکی هه زژی نه دکرن و خوه ژنی دانه پاش و ب خه له تی ل قه له م ددان، ئەقرو بهروقاژی یین بوینه تشتین باش و شنوی خه لک یی بهایی وان دزانیت و ئەقه ژنی پینه قیت بو رولی تهکنه لوژیایی و پیشکهفتنا ئەقرو جیهان گه هشتینی دزقیریت. بیزار سلیمان پتر روهنکران دانه بوچوونا خوه و گوتی: ئەگه ر بگشتی به حس بکهین، تهکنه لوژیایی باشین

دنیا ل بهر چاقین مه قه بویه، شنی مه زانی خه لک چاوان دژیت و چاوان هه ز دکه ت و شنی ئەم یی هه ست دکهین کو گه له ک ته مه نی مه دتاریی دا یی دهوری. هادی قادر ئەو چه نده ژنی گوت: راسته نوکه دگهل قی پیشکهتنی خه مین مروقی ژنی زیته بوینه و هه زین مروقی به لاقه تر بوینه و په یوه ندی زیده تر لپه اتینه، به لی ئەگه ر مروق ل گونده کی بیت یان ژيانا مروقی هه می ب شفا نه تین قه بچیت بو نمونه، هینگی مروقی چ خه م و بارگرانی نابن، لی مروق نه شیت وی ژیارنی ژنی ب ژیان بزانیته، تا چه ند مروق یی که یف خوش بیت ژنی، قی هاوالاتی سه باره ت رولی تهکنه لوژیایی درونکرنا ژيانا ژن و میراندا، گوتی: گوتنه کاکوردی یا هه ی دبیزیت (هه ره مله تا دا بگه ره عه دتا) و نوکه مله ت بخو یین دهینه د مالین مه قه و ئەم یین عاده تان دبیین، ئەم یی ب سه ر گه له ک تشتان هه ل دبیین، کو تشت یی ل بهر مه بسانه ی ئیخستین، ژيانا هه قزینی ژنی دنابه را ژن و زهلامان دا ژ دهسته کی بو

دیقچوون: ره زفان

**تهکنه لوژیا شیا به گه له ک گوهورینان ل
سه ر کومه لگه هه ی و ژيانا هه قزینان دروست
بکه ت و بهینیت، هه نده ک هاتنا وی به ز
دزانن و دبیزن کومه لگه هه نه شیا به نه شیا به
خوه ل بهر پیلین وی بگه ریت و
به رنگه کی ته ندروستبانه وه رگه ریت،
قه کوله ره کی جفاکی ژنی دبیزیت:
تهکنه لوژیا یا شیا یی خه مه تی د هه می
بواره کی دا بکه ت و کومه لگه هه ی ژ
کومه لگه هه کی گوندی بگوهوریت بو
کومه لگه هه کی باژیری و چافی وان ل
گه له ک تشتان قه که ت یین وی د ژيانا خوه
دا ب شهرم و نه دروست دزانین.**

هاوالاتیه ک رولی تهکنه لوژیایی بلند د
نرخینیت و بقی رهنگی دبیزیت: ته مه نی من
ژ ۶۰ سالین دهوریت و ب دروسته ی پشته ی
سه رهلدانی مه هه ست ب ژيانه کا دی کریه،

عبدالوللا مشهختی

یہ و بہس ل سہر ٹہقین بکار د ئینن دراوہستیت، ٹہگہر دروست بکارئینا، ٹہکید دئی مفای ژئی وەرگریٹ، ٹہگہر خراب ژئی بکار ئینا، دبیت خرابیا وئی بو گہلک کہسین دژئی بچیت. جہبار عہدولرہحمان گوت ژئی: ژ باشیئین وئی ژئی ٹہگہر ٹہم موبایلی بکہینہ نمونہ، ژن دشیت گہلک کارین مالی پی ریک بیخیت و زہلام دشیت بریکا ٹہنتریتئی ہمی پیزانینہکئی وەرگریٹ، چ زہلام بیت یان ژن یان زاروک و ہمی دشین فان ٹامیران بکار بینن. ٹہگہر سہتہلایتئی وەرگریٹ، مروف دشیت کہنالین عہسمانی بین باش تہماشہ بکہت و کہنالین ہین، پەرورہدی نہ، نیشاندرہن، رہوشہنبیری نہ و مفایین خوه بین باش ہنہ. ٹہز نابیژم تہکنہلوژیا بتئی چاف روہنیہک ل بہرژن و میژان و ہہقژینان پیداکریہ، چنکو گہلک جارن درامایین تہلہفزیونی ہہبوینہ و کارتیکرنا خراب ل سہر ہہقژینان دروست کریہ و دبیت گہشتبیتہ رادئی جودابونئی ژئی ژ ٹیک، بہلی برہنگہکئی گشتی تہکنہلوژیا یا شیبائی خزمہتئی د ہمی بوارہکی دا بکہت و کومہلگہہی ژ کومہلگہہکئی گوندی بگوہوریت بو کومہلگہہکئی باژیری و چافئی وان ل گہلک تشتان قہکہت بین وی د ژیانان خوه دا ب شہرم و نہ دروست دزانین، یا باش، نہ بتئی ہہقژین، بہلکو ہمی کہس بزائن دئی چاوان مفای ژ قئی پیشکہنتئی وەرگریٹ و کہنہ د خزمہتا خوه دا.

بیزار سلیمان

بہرہف ٹہورپا و روژٹاقا قہ چون و ژ وان ساخلہتین بیانی دگہل خودائینانہ دناقہ مہ دا. ٹالیئ دی کو کارتیکرنا خراب ل سہر خیزان و جفاکا مہ کری، چاف لیکنہکا کورہی پیدابوو و ہندہک ساخلہتین خراب و نہ گونجای ہانتہ دناقہ مہ دا و خہلکی پیرہو کرن، بی بزائن خرابی و باشیا وان چہنہ. قئی نقیسہری گوت ژئی: دیسان زنجیرین وەرگریٹ و دوبلاژ کری بین بیانی لایہنہکئی دی بی خرابیا تہکنہلوژیائی یہ و قایروسہک پیس ئینا د ناقا جفاکا مہ دا و بدہان دیاردین خراب بو مہ ئینان، کو ب شہف و روژ ژن مانہ ب وان زنجیرانقہ و زہلام و ژن ہتا بہرئی سپیدا مانہ ب ٹہنتہرنیتئی قہ و فیسبوکئی تابیہت، ٹہقہ ژئی بو ٹہگہرئی پیدابوونا شہر و نہخوشیا د خیزانان دا و ہمی پیگقہ بوونہ ٹہگہرئی پیدابوونا لوزیا و زیدہبوونا دیاردا تہلاق و ژن بہردانئ و ب سہدان خیزان ہانتہ ژ ناقیرن و ہرفاندن، ب سہدان زارو لاوو و خورت کہتنہ داقتین ئیشین دہروونی و ریژہک ژ وان بوونہ تاوانبار و کہتنہ داقتین دہستہکین خراب کاریئ، ژبہرکو خہلکئی مہ نہزائین و تا نہو ژئی نزانن قئی پیشکہفتئی ب باشی بخو بکاربینن.

قہکولہرہکئی جفاکی ژئی تہکنہلوژیائی ب دوو روی ددہتہ ناسکرن و گوت: تہکنہلوژیا دہما دہیت ب باشی و خرابیئ خو قہ دہیت، ٹہو بخو ٹہف کہسی دروست دکہن، پینہقیت مہرہما وان باشی

عبدالجہبار عبدالرحمن

خوه ہہبوینہ و ہہقژین زیدہتر بین شیباین دخیزانئ دا دگہل ٹیک دہہقکار بن، چ کیماسی نینہ چ دکارئی مالی دا بیت یان ژئی پەرورہدکرن زاروکان و دان و ستاندنی دگہل ٹیک دکہن و بوچوونین ٹیک وەرگریٹ و ٹہقہ ژئی پیگقہکا گہلک باشہ کو ریژگریٹ دناقہ خیزانئ دا ہہبیت و بو پەرورہدکرن زاروکین وان ژئی باشہ، لی مخابن ہیشتا ہندہک خیزان لدویف تیتالین بہرئی دچن و لدہف وان نابیت ژن باخقیٹ و دان و ستاندنی بکہت و بوچوونا خوه ہہبیت و دہزرا وان دا، ژن یا ہہبوی دا بتئی حزمہتا وی و زاروکین وی بکہت و دہرکہتن بوئی وی نینہ.

نقیسہر و رہوشہنبیرہک رولی تہکنہلوژیائی بو سہر چفاکی ب باشی نزانیت و دبیزیت: بی شکہ تہکنہلوژیا سہرہم، کارتیکرنا خیزانئ د جفاکا مہ دا کریہ. ژبہر کو ژ نیشکہکئی قہ ہانتہ دناقہ مہ دا و ٹہم نہ دبہرہف بووین بو وئی پیشکہفتئی، کو ہیشتا خہلکئی مہ د کراسہکئی پاشکہفتنا جفاکی و رہوشہنبیری دا دژیا، تابیہت کہنالین ٹاسمانی و موبایلا و ٹہنتہرنیتئی.

عہدوللا مشہختی گوت ژئی: بگشتی تہکنہلوژیائی ژ دوو ئالیان قہ کارتیکرن ل سہر کومہلگہہی کر، ئالیہک باش بو کو چاقین خہلکئی مہ قہبوون ل سہر ہمی رہوشا جیہانی و وہلاتین دی و کہلتورو ساخلہتین مللہتان و ب کوم لاوو خورت

سه لاهه دینی بوو و دیده قانی
 گه لکه روودانین سه رده می
 وی بوو و هه روی ب خوه ژی
 نه و روودان توومارکرینه.
 روژه لاتناسی سویدی
 (هینریک گیرهارد لیندگرین)
 دقه کولینه کیدا هه باره وی وی
 په رتووکا و قه کوله ریڼ
 ناقدارین عه ربه ئاماژه ب
 (عیماده دینی نه سفه هانی)
 دکته کو یهک ژ نقیسه ریڼ
 دیوانا سه لاهه دینی بوو و

هه باره ی ژیا نا سه لاهه دینی
 و خه باتا وی دپه یقیت،
 تورنبیرگ د پیشه کیا
 په رتووکا خوه دا، په سنا
 مالباتا سه لاهه دینی ب
 (مالباتا حوکمدارا کورد)
 دکته. هه ژی یه بیته زانین
 کو نه ف په تووکا ئیبن
 نه لئه سیری بوویه ژیدهری
 گه لکه ژ قه کوله ریڼ
 سویدی، ب تایبته کو ئیبن
 نه لئه سیر هه قچه رخی

گه لکه روژه لاتناسی
 سویدی د قه کولینین خوه دا
 ل سه ر نه ده بی عه ربه ی
 ئاماژه ب سه لاهه دینی کریه،
 روژه لاتناسی سویدی
 (کارل جون تورنبیرگ) نه وی
 په رتووکا (ئیبین نه لئه سیری)
 وه رگیرایه سه ر زمانه
 سویدی یهک ژ وان که سانه،

عه ره بین هه قچه رخی (سه لاهه دین) ی وهک روژه لاتناسی سویدی به حس دکهن

رؤهات نالا کۆم
 و. عه ره بی: محممه د خهیری داود
 و. کوردی: موسه دهق تۆفی

په رتووکهک ژي دهرباره وی ههیه، تیدال دور له شکه ری سلاحه دینی د په یقیت و په سنا سه ربازین وی ب خوه دین هیزه کا مهن و شه رقانین ب هیز مینا شیران دکه ت. به لی روژ هه لاتئ سویدیئ ناقدار (هنریک صموئیل نیبرگ) سه رنجا خوانده قای رادکیشیته دو که سین عه ره بین ئی سپانی د سه رده مئ سلاحه دینی دا، بهک ژ وان ب ناقئ محه مه دکورئ جوبه پیری یه، ئەوا دگه ریانا خوه دا دیتی ب ناقئ گه شتا کورئ جوبه پیری (جوله ابن جبیر)، ده مئ ئاماژه ب ده سته لاتناریا سلاحه دینی دکه ت په سنا سه للاحه دینی ب دادپه روه ر دکه ت، هه روه سان ئاماژه ب پیشکه فتننا ئاقه دانئ و به رپابوونا ته ناهئ یا سه رده مئ سلاحه دینی دکه ت.

روژل دووڤ روژئ ناقئ سلاحه دینی پتر ل جه م فه کولر و روژه ه لاتناسین سویدی به لاقدبیت، گه لهک وه رگیران دهرباره ی مهناتیا که سایه تیا وی و مهن دینیا وی هاتنه ئاماده کرن و پاشتر وه رگیران دهرباره ی وارین دی بین ژيانا وی هاتنه ئاماده کرن. ئەف وه رگیرانه نه تنئ ژ عه ره بی بوون، به لکی گه لهک ژیدر ژ زمانین دیر دهرباره ی ژياننامه یا سلاحه دینی هاتنه وه رگیران بو سه ر زمانئ سویدی، بهک ژوان ژیدهران ژیدره ک بوو کول سه دسالیان نوزدئ گه لهک سه رنجا خوانده قانا بو خوه راکیشا بوو، ئەو ژي به ره مئ فه کولرئ ئەلمانی (کارل ویلیام فردیناند فون فونک- ۱۷۶۱-۱۸۲۸) بوو کو ب ئەلمانی هاتبوو نفیسین و ل سالان ۱۸۲۹ئ هاتبوو وه رگیران بو سه ر زمانئ سویدی، فونکی د قئ بابه تیدا ب به رفره هی ئاماژه ب که سایه تیا سه للاحه دینی و په سنن وی مهن دینی و جوامیرئ کره. ل دووڤ هندهک ژیدهران مالباتا فونکی د بنیاتا سویدی نه و مشه خت بووینه ئەلمانیا.

سه للاحه دین د ئەده بی سویدی دا

سه للاحه دین بوویه مژاره کا گرنگ د رومانین گه لهک رومان نفیسین سویدی دا، وهک: (ئیدوارد فریدریک فون سالتر، فیرنر فون هیدن ستام، کریستین ئیکمان و جان

جویلو)، هه وه سان سه رنجا گه لهک ژ نفیسکارین دی بین سویدی راکیشایه وهک: (فیکتور رید بیرگ، سیلما لاگیرلوف، ئوغستس ستریند بیرگ و بین دیر) کوناقئ سه للاحه دینی د نفیسینن خوه دا ئینایه، هه روه سان گه لهک هه لبه ستقانتین سویدی ژي وهک: (ئیکسل گبریل سیلفر ستولف، کارل جوناس لوف، مکویست، فیرنر فون هیندستام) ناقئ سه للاحه دینی د هه لبه ستین خوه دا ئاماژه و که سایه تی و میرخواسی و ژیریا وی کره.

رؤمانا رومان نفیسئ سویدی (جوهان فون تورنيسن) ئەوا ل سالان ۱۸۱۱ هاتیه نفیسین ب که فتنترین رومان سویدی د هئته نیاسین کول سه ر سلاحه دینی ئاخفتی، فه کولر (ستیفان جوهانسون) د فه کولینه کا خوه دا ئاماژه ب قئ چه ندئ کره و گوتیه (ئف رومانه گه لهک یا فه بوویه و ئاماژه ب حکمه ت و دادپه روه ریا سه للاحه دینی دکه ت)، رومان دهرباره ی که سه کی یه ب ناقئ (جوهان) بو چه ند ساله کان وه لاتئ خوه ده ئیلت و ژ خوشتقا خوه (ئیدا) دووردکه فیت، ده مئ ب دیلی دکه فیته ده ست سه للاحه دینی و سه رهاتیا خوه بو وی فه دگیریت، چاقین وی ته ژي روندک دکه ت: (روندک د چاقین سه للاحه دینی دا زان)، ل قیرئ دلوقانیا سه للاحه دینی دیار بوو و هه موویان چاقین وی دیتن ده مئ روندک دباراندن، د ئەنجامدا سه للاحه دین ل وی خوش دبیت، فه رمانئ دده ت پاپوره کئ بو فه گه ریان وی ئاماده بکن و گه لهک دیاریان دده تی وی ده نیریته ئەورویا، ل داویا رومانئ جوهان ل ئەلمانیا ده ئته دیتن، هه موو سالان وی روژئ ئەوا تیدا ئازاد بووی دکه ته روژا تیرکرنا هه ژاران و د وی روژیدا خوارن ل سه ر که سین پیویست ل باژیرئ خوه به لاقه دکه ت، ب قئ چه ندئ ژي هه تا روژا مرنا وی ناقئ سه للاحه دینی جهئ خوه د بیردانکا (جوهان) ی دا کر.

د هندهک بره گه بین رومانان (فیرنر فون هیدن ستام) یا کو ب (نرخ نس حذیا) هاتیه نافکرن، نفیسکار دهرباره ی سه للاحه دینی دپه یقیت، وهک نموونه قاره مانئ رومانئ

(ئهمین) دهرباره ی لیپورین و دلوقانیا سه للاحه دینی به رامبه ری مه سیحیان دئاخفت. پرانیا بویره رین رومانئ ل باژیرئ دیمه شقی باژیرئ سه للاحه دینی و مرن و فه شارتن وی نه ل باژیرئ ناقبری کونها ژي گورئ وی ل ویرئ یه، ئەف رومانه کول سالان ۱۸۸۹ئ هاتیه نفیسین، نفیسکارئ وی ژوان که سانه بین هیژ ژه نجاتیا خوه فه بره نگه کئ به رفره ه که تینه ژیر کاریگه ریا روژه ه لاتئ و د په سنا روژه ه لاتیدا دبیزیت: (روژه ه لاتئ ب زنجیران هاتیه جله دان) و د هندهک هه لبه ستین خوه دا دیمه شقی ب باژیرئ سه للاحه دینی ناقدکه ت، هه مان نفیسکار د هه لبه سته کا دی یا خوه دا د په سنا باوه ریا سه للاحه دینی ب خوه و میرخاسیا وی دا دبیزیت (سه للاحه دین یئ کو ب به رگین ئاسنین راوه ستیای) وهک ژیدره ک فه دگو هیزیت، ده مان ده مدا (هیدن ستام) د په سنا که سایه تیا سه للاحه دینی دا دبیزیت (که سایه تیه کا ئەفسانه ییه)، و مینا شاهئ سویدی (کارل) ئەو ژي خوه دی ره وشتی نایاب و توره و ئیخلاقه کئ هه ری باش و په سنن میرانئ یه.

ئەده بی سویدی یئ نوو ژي یئ قالانینه ژ وان به ره مان بین ل سه ر سه للاحه دینی ئاخفتین، هه ر بو نمونه نفیسکارئ سویدیئ نووخواز (کریستیم ئیکمان)، د بره گه کا رومانان خوه یا ب ناقئ (دوباره من فه ئینه فه) ئاماژه ب سه للاحه دینی دکه ت و ب (مه ردینی و میقاندارئ) په سنا وی دکه ت و دهرباره ی وی دبیزیت (ژکولانین قودسی، ژه ره جه و واره کیه خه لک به رئ خوه دده ن دیوانا وی، هندهک داخوازا قویتی خوه ژي دکهن و بین دیر چیرۆکین نه خوشین خوه بو فه دگیرن و بین دن گازندا خوه دگه هینئ ژوی زورداری و سته مئ یا ب سه رئ وان هاتی)، د پیشکه کا دی یا رومانئ نفیسکار د په سنا سیمایین روویئ سه للاحه دینی دا دبیزیت (روویئ وی مینا زه یتونئ یئ پیگه هشتیه و خوه دی جوانیه کا سه رنجا راکیشه)، د به رده و امییدا نفیسکار دبیزیت (سه للاحه دینی دو چاقین ره ش هه نه د شیانین و اندایه هه لبه ستان فه هین و ویره کی ژي دیار دبیتن، د گیانئ وی دا چالاکیه که به رده و ام هه یه).

هەرۆک رۆمانقیسی ئەلمانی (گۆت ھۆلد ئەبراهام لیسینگ)ی د رۆمانا خوە (ئینسانئەکی) دا کری، (کریستین ئیکمان) رۆمانقیسی ژێ مینا وی قارمانەک د رۆمانا خوە دا دروستکریه. ئەم دکارین بیژین (ئیکمان)ی هزرا وی قارمانی ژ رۆمانا (لیسینگ)ی وەرگریه، کریستین خواندەقاپین خوە دبەتە جیهانەکا دیتەر ئەو ژێ جیهانا مریانه و ب زمانەکی دیتەر، د وی رۆمانیدا (ئیسان) دگەل کەسەکی دن ب ناڤی (سیگ) ل پەرتووکخانهکی ل نیزیکی ستۆکھۆلمی دگەنە هەف، د گەل بۆرینا بۆیەران کچا (سیگ)ی ب دیلی دەیتەر گرتن و دمینتە د قەسرا سەلاحەدینی ڤە، (سیگ) و (ئیسان) ژ بۆر زگار کرنا کچکی ب گەشتەکی دچنە قەسرا سەلاحەدینی، بەلێ سیگ ب ڤی گەشتی رازی نینه، د ڤی رۆمانیدا سەلاحەدین ب شپۆزەکی ئاشویی هاتیه بەرچاڤکرن و ب (حوکمداری میسرئ یی بنیات کورد هاتیه ناڤکرن).

رۆمانا نفیسکار (جان گویلۆ) یا کول سالای ۱۹۹۹ی ب ناڤی (عەگیدی پەرستگەهی) هاتیه بە لاڤکرن جەهکی بەرفرەهتر دایه سەلاحەدینی، رۆماننقیسی د ڤی رۆمانیدا ل سەر کەسایەتی و هەبەتا سەلاحەدینی رادوەستیت، قارمانی رۆمانی عەگیدەکە ل پەرستگەهەکی ب ناڤی (ئارن ماگنۆس)، سەلاحەدین د گەریانەکا خوە دا دگەل برایی خوە فەخرەدین و هەڤالی خوە موسا د سورین را دچن، سەرەرای جوداھیا هزر و بۆچوونین ئایینی و دنیایی د ناڤەرا سەلاحەدینی و ئارنی دا هەڤەپەیقینەکا تەنا د ناڤەرا واندە دروست دبیت و پاشتر دبنە هەڤال. ل دەسپیکا رۆمانی سەلاحەدین کوردبونا خوە بەر چاڤدکەت دەمی دبیزیت (ئەم هەر سئ کوردین)، ئارن ژێ خوە ب دەڤەرا خوە یا سویدی دەتە نیاسین و دبیزیت (ئەز ئارنی گۆتی مە)، کو ژ گۆتیلانە.

پشتی ڤی دیداری هەردو ل میدانا شەری هەڤدو دبین، ئارن بریندار دبیت، سەلاحەدین ئەو دیدارا بەریا چەند سالان د ناڤەرا واندە ژبیرناکەت، چاکترین نوژدارین

ب چاڤی ژیدەرین سویدی سەلاحەدین کەسایەتیهکی رۆمانسی، دادپەرۆر و میرخاسە، گەلەک جارن و ب بەردەوامی د سالی دوازدی دا بزاف بو سەقامگیر کرنا ئاشتیی کریه، ب تیپین زێرین ناڤی وی د دیرۆکیدا هاتیه نڤیسین، وی د دیرۆکیدا سەلاحەدین سویدی گرنگی ب سەلاحەدینی دا یه، زیدەباری ڤی هەمووی هیز کۆڤار و رۆژنامەیین سویدی ئاماژە ب سەلاحەدینی دکەن. بۆ نموونه نڤیسکاری سویدی (جان میردال) ل سالای ۱۹۸۸ی و ب هەلکەڤتا ۸۰۰ سالیا رزگار کرنا قودسی ژ ئالیی سەلاحەدینی ڤە گۆتارەک نڤیسیه. هەرۆسەن ڤەکۆلەر (جۆهانس سالمینین)ی ژێ ب هەمان هەلکەڤت گۆتارەکا ئەدەبی نڤیسیه، د ڤان چەند سالین چوویدا هژمارەکا کۆڤار و رۆژنامەیین سویدی راپۆرت و بابەتین سەرنجراکیش ل سەر سەلاحەدینی بە لاڤکرینە و ئاماژە ب سالوخەتین وی کریه. دەمی مرۆڤ دنیریتە لیکدانان شارستانیەتان و هەڤرکی و شەرەنخا ناڤەرا ئایین و ئاینزایان هزر بو هندی دچن، کو سەر ژ نوو سەلاحەدین دەرکەڤیتەڤه، هەرۆک نڤیسکارا سویدی (ئانیتا گۆلمان) ئاماژە ب پەسنین وی کەسایەتی دەگمەن د دیرۆکیدا دکەت، ئەو ڤی بەرامبەری خاچەلگران بەرگری ژ ئیسلامی کری، بەلێ د هەمان دەمدا ئازادیا گیرانا رێورەسمین ئایینی دا یه خەلکەکی دیتەر و ریز ل بیروباروهرین وان گرتی و داکوکی ل سەر بەرپا کرنا ئاشتیی د ناڤەرا ئاییناندا کری.

خوە بۆ چارەسەریا برینین وی دەنیریت هەتا کو ساخ دبیتەڤه، پاشتر سەلاحەدین وی میڤاندکەتە دیمەشقی، ل ویژی کورئ سەلاحەدینی سەرەدانا وی دکەت، پاشتر ئارن بریارا ڤەگەریانی بۆ وەلاتی خوە سویدی دکەت، سەلاحەدین بۆ خواترخواستنی دەیتە جەم وی وی هەمبیز دکەت و شپیرەکی ب دیاری دەتی، ئارن د زڤریتەڤه وەلاتی خوە و پەیمانی دەت چارەکا دن ب مەرەما شەری، شیری هەلنەگریتەڤه.

ئەنجام

ب چاڤی ژیدەرین سویدی سەلاحەدین

کەسایەتیهکی رۆمانسی، دادپەرۆر و میرخاسە، گەلەک جارن و ب بەردەوامی د سەد سالیا دوازدی دا بزاف بو سەقامگیر کرنا ئاشتیی کریه، ب تیپین زێرین ناڤی وی د دیرۆکیدا هاتیه نڤیسین، وی د دیرۆکیدا سەلاحەدین سویدی گرنگی ب سەلاحەدینی دا یه، زیدەباری ڤی هەمووی هیز کۆڤار و رۆژنامەیین سویدی ئاماژە ب سەلاحەدینی دکەن. بۆ نموونه نڤیسکاری سویدی (جان میردال) ل سالای ۱۹۸۸ی و ب هەلکەڤتا ۸۰۰ سالیا رزگار کرنا قودسی ژ ئالیی سەلاحەدینی ڤە گۆتارەک نڤیسیه. هەرۆسەن ڤەکۆلەر (جۆهانس سالمینین)ی ژێ ب هەمان هەلکەڤت گۆتارەکا ئەدەبی نڤیسیه، د ڤان چەند سالین چوویدا هژمارەکا کۆڤار و رۆژنامەیین سویدی راپۆرت و بابەتین سەرنجراکیش ل سەر سەلاحەدینی بە لاڤکرینە و ئاماژە ب سالوخەتین وی کریه. دەمی مرۆڤ دنیریتە لیکدانان شارستانیەتان و هەڤرکی و شەرەنخا ناڤەرا ئایین و ئاینزایان هزر بو هندی دچن، کو سەر ژ نوو سەلاحەدین دەرکەڤیتەڤه، هەرۆک نڤیسکارا سویدی (ئانیتا گۆلمان) ئاماژە ب پەسنین وی کەسایەتی دەگمەن د دیرۆکیدا دکەت، ئەو ڤی بەرامبەری خاچەلگران بەرگری ژ ئیسلامی کری، بەلێ د هەمان دەمدا ئازادیا گیرانا رێورەسمین ئایینی دا یه خەلکەکی دیتەر و ریز ل بیروباروهرین وان گرتی و داکوکی ل سەر بەرپا کرنا ئاشتیی د ناڤەرا ئاییناندا کری.

× ئەڤ بابەتە ژ ئالیی محەمەد خەیری داود ڤە هاتیه وەرگیران بۆ زمانی عەرەبی و د کۆڤارا ئیشراقات کورد یه، هژمار ۷ / ۱۱ / ۲۰۱۲ یا قاهیره - میسرئ دا هاتیه بە لاڤکرن، وەرگیری ئاماژە پینەکریه ژ کیژ زمانی وەرگیریه، د هەمان دەمدا ژیدەرین ڤەکۆلینی دگەلدا بە لاڤ نەکرینه، کو گومان تیدا نینه نڤیسکار (رۆهات ئالاکۆم) دگەل بابەتی ژیدەر ژێ بە لاڤکرینە، ئەز دبینم وەرگیرانا وی بۆ کوردی یا مفاداره. وەرگیری کوردی

سوهام عه بدوللا بو چاقدیر:

ئەز گەلە ک

خوارنن کوردی

دزانم وه ک دۆلمه

و کوتلکین

ههله بی یین دانی

و گەلە ک جورین

شرینیا و ئەز

گەلە ک ههز دکهه

دولما ب دهستی

خۆ چیکهه،

چونکی گەلە ک

خۆش چید کهه!

سوهام عه بدوللا یونس

دهستپیکا وی یا کارێ راگههاندن بو سال 1442 ل تلهفزیونا گهلی کوردستان ل زاخو دزفریت و ل فان دهزگههین راگههاندن کارکریه (کههناڵی گهلی کوردستان، رادیوا دهنگی گهلی کوردستان، رادیوا نهوا، کههناڵی کهی ئین ئین و نهما ژێ ل کههناڵی عهسمانی یی بادینان سات و بهرنامهیهکی روژانه یی زیندی ب ناغی - ئیشارا بادینان - ههیه)

ههڙين خوه هه لېږن ژ هه مان کار بیت
يېن ئو دکهن، چ کور بیت يان کچ؟
سوهام عه بدوللا: چ جارن ئه زحهن ناکه م
سهرا هه ر تشته کی بیت که رېين من ژ

چولی دای، هیچ ده مکی من هزر ل کارئ
راگه هاندنی نه کربوو، بهلی دیسان دست
پیکا پیک ئینانا ژینا مه یا ههڙینی دگه ل
دست پیکا من یا کارئ راگه هاندنی بو و

پیشکیشکرنا بهرنامه یه کی روژانه زهحه مته یین خو هه نه، بتایبه تی بو ژنان

(که ریم) ی قه بین و زیده باری جودابونا
بیروبوچونین مه ل سه ر گه له ک بابته تان،
بهلی هه تا رادیه کی باش، ئه م ژینا خو ب
بهخته وه ری و دویر ژ ئاریشه یان پریقه دبین.
سه باره تی کول ده سته پیک کی جه نابی ته
به حسا وی چه ندئ کریه کو مه هه ردوو
هه ردوو یان ل ده زگه هه کی راگه هاندنی کار
کریبت و هه رده م پیکه یینه، ئه قه نورماله،
ژبه رکو دست پیکا کارئ مه یی راگه هاندنی
وهه تا نوکه ژی کو مه لی کار کرنه، پتیریا وان

ژبه رکو ئه م هه ردوو هه ق پیشه نه و ئه م
هه ردوو کارئ راگه هاندنی دکهن، پتر ئه م
پیک قه نه چ دکاری دا بیت یان ژینا مه یا
روژانه بیت. هه لبه ت ئه م ژبیرنه که یین کۆ ژینا
ههڙینی ئه رکئ مه هه ردوو کانه بریقه به بین
و پیکه هه ولبه بین ژینا هه کا بهخته وه ر بو خو
و زاروکین خو هه دابین بکه یین، لی دکاری
راگه هاندنی دا هه ر ئیک ژ مه کارئ خو هه یه،
ئه ز به رامبه ری کارئ خو به رپسیارم ئه و ژی
به رامبه ری کارئ خو هه و به رده وام هه قکارین

دیدار: چاقدیر

مه رجین بیژهر و بیژهره سهرکه تی ل پله ئیک خو روشه نبیر کرنه

ده زگه هان حزبی بون و ژبه رکو ئه م هه ردوو
ب بنه مال قه ژیه ک حزبی بون، له ورا کارئ
مه ژی ل ئیک ده زگا بویه و بو من گه له ک
خو شتر بو ئه ز دگه ل ههڙینی خو بم، ماده م
ئه م هه ق پیشه نه، بوچی نه! ژبلی کو ئه قئ
چه ندئ کار ئاسانی بو ریکه سته نا ژینا مه ژی
کربوو کو ئه م پیکه هه اتن و چوونئ بکه یین،
سه باره تی پرسیارا دووی ئه ز دبیزمه کور و
کچان یا گرنگ دژینا ههڙینی دا ریژگرتنه
ل هه ق دوو و ل کارئ هه ق دوو، ئانکو گه له ک
ئاساییه ئه گه ر کچ و کوره ک نه هه مان کاری
بکه ن و ژینا ههڙینی پیک بینن، چونکی
خیزان هه بوون هه مان کار دکرن و
سه رکه تی نه بوون دژینا خودا، یا فەرل سه ر
هه ر کوره کی یان کچه کی کارئ هه ق دوو ب
گرنگ بزائن و لیدیف شیانین خو هاریکار بن
دگه ل ئیک و ل ئاستی تیگه هه سته نا هه ق دوو
بن.

دگه ل هه ق دوو بو سه ر خسته نا کارین ل پیشیا
مه.
چاقدیر: دخانی قه تو و که ریم چولی

سوهام عه بدوللا بیژهره کهنالی بادینان
سات و ئاماده کار و پیشکیشکارا بهرنامه ی
(ئیقار بادینان) دیداره کی دا بو چاقدیر،
چه ندین لاپه رین ژینا خو هه یا راگه هاندنی و
یا ههڙینی بهرچا ف دکته و داخازیا وی بو
هه می وان کچین دقین بهینه دنا ف کارئ
راگه هاندنی دا، هه ر وه کو دبیزیت: مه رجین
بیژهر و بیژهره سهرکه تی ل پله ئیک خو
روشه نبیر کرنه.

دهما من بریارا ژینا ههڙینی دگه ل که ریم چولی دای، هیچ ده مکی من هزر ل کارئ راگه هاندنی نه کربوو

دگه ل ئیکن و ل کاری ژی هین ل ئیک تایم و
دئیک ژوو ر قه کارین خو هه پریقه ده بن و
لدویف زانیارین من هه ر ده زگه هه کی
راگه هاندنی بیت، هین دگه ل ئیک بونه،
لقیره ژی دی دوو پساران که م. ئیک: ئه گه ر
روژه کی که رین ته ژ (که ریم چولی) قه بین
تو چه ز دکه ی سه را چ بیت؟ دوو: تو دی
شیره نان ل کور و کچان که ی، ئه گه ر

چاقدیر: ئه گه ر ژ پساره کا تابه ت ده ست
پیکه یین، چ تشت زیده تر ته و کاک (که ریم
چولی) دگه هینته ئیک، ههڙینی یان ژ
راگه هاندن؟
سوهام عه بدوللا: بیگومان ژینا
ههڙینی پتر مه دگه هینت هه ق دوو، ژبه رکو
دهما من بریارا ژینا ههڙینی دگه ل که ریم

چاقدیر: پیزانین ته بین گشتی و ده می بواره کی دا گه لکن و هر بهر نامی هه بیت دی شی خوه دگه ل گونجینی، ته ل بهر نینه بهر نامه به کی ب شیوه بی (ئه فین ژن و زیان)، پیش کیش بگی کو زیده تر بهر نامه به کی هه مهرانگ و گشتی بیت؟

سوهام عه بدوللا: سوپاس بو خودی کو هه تا نوکه من شیایه خو دگه ل هه می بابه ته کی بگونجینم، ب راستی کاره کی ب سانا هی نینه، ژبه رکوه هر روژی بابه ته که و ژ هه ف جودانه و نامه دکرن و پیشکیش کرنا وان بابه تان ژی کارئ منه، له ورا ئه ز ژی زیده خو دوه ستینم هه تا کو بشیم خو دگه ل هه ر بابه ته کی ب گونجینم، د بهر نامی خوه بی (ئیقارا بادینان) ژی دا من خو ل هه می بابه تان کریه خودان، چ جفاکی، روشنبیری، سیاسی، فرههنگی و گه لک بابه تین دی یین ب ژیا نا مه یا روژانه فه گریدای، به لی دیسان ئه ز گه لک دلخوشم کو فی بهر نامه ی ب هه می ئه رکین وئ فه بو بینرین ده قه را به هه دینان نامه ده و پیشکیش دکه م، سه باره تی بهر نامه به کی ب شیوه بی ئه فین ژن و زیان کو جه نابی ته دبیزت هه مهرانگ و گشتیه، ئه ز باوهرم ئیقارا بادینان ژی هه مهرانگ و گشتیه، جودا هیا دنا قه را فان هه ردوو بهر نامه یان دا ستایلی پیشکیشکارانه و دیزاینی ستودیی یه، زیده باری کو (ئه فین ژن و زیان) پتر ترفیه یی یه ژ بهر نامی ئیقارا بادینان، بتنی من لبه ره ستودیویا بهر نامه ی بگهورم و هنده ک گهورینان دشویه بی بهر نامه ییدا بکه م کو پتر خزمه تا خه لکی ده قه را خو بکه م.

چاقدیر: بهر نامین زیندی ناهینه مه قه سکرن و ناهینه موناج کرن ژی، بهر نامی ته ژی (ئیقارا بادینان) بهر نامه کی زیندی یه و راسته خو و بکیشه یین خه لکی فه یه، ته چ هه یه خوش یان نه خوش بو مه به حسی بگی؟

سوهام عه بدوللا: زور راسته بهر نامی ئیقارا بادینان راسته وخویه و هه ر شاشیه کی بکه م راسته وخو بینر دئ بینت، هه تا نوکه کو پتر ژ ۱۰۰ خه لکان من پیشکیشکرنه چ شاشیین و هسا روینه دانه، ب تنی جاره کی ئه ز ل په خشی بوم و من ناقی میهقانی خو نه

دزانی و بو من گه لک نه خوش بو، ئه ف چهنده ژی ژبه ر درهنگ نامه ده بو نا میهقانی بهر نامه ی، رویدا. هه ر چهنده من ئه زمونه کی باش د کارئ راگه هاندنی دا هه یه و چه ندین ساله ئه ز فی کارئ دکه م، لی دیسان نورماله ئه گه ر مرو ف شاشیان د بهر نامه به کی راسته وخو دا بکه ت، چونکی گه لک جاران زیده باری ئه ز نه ساخ دیم ب وئ نه ساخی فه بهر نامه ی پیشکیش دکه م بی کو بینر هه ست پی بکه ت ئه ز نه ساخم یان ژی بی تاقه تم و من دقیت بینر بزانتیت پیشکیشکرنا بهر نامه به کی روژانه زهحه مه تیین خو هه نه، بتایبه تی بو ژنان، ژبه رکو ژنی دوو ئه رک یین هه یین هه م

ئهرکی مالی و زاروکان هه م ئهرکی کارئ و دبیزم بینرین نازیزین ئیقارا بادینان، لمن بیورن ده ما ئه ز شاشیه کی دکه م.

چاقدیر: تو چ شیره ت ل وان کچان دکه ی ئه فین چه ز دکه ن د شاشی دا ده رکه فن، چ وه ک بیژر یان په یامنیژ؟

سوهام عه بدوللا: شیره تا من بو کچین کو دخوازان د شاشی دا ده رکه فن خو ب جورئت بکه ن و گوئی خو نه دن ئاخفتنن خه لکی بی شول و وان قه یید و زنجیران بشکینن، کو بهر یا نوکه درینا کچاندا هه بوون و بلا هه رده م سه ری وان بهر ز بیت و ده نگی وان بلند بیت بو داخا زکرنا مافین خو و شه رم ژ کارئ راگه هاندنی نه کهن، چ وه ک بیژر یان په یامنیژ، کار هه ر کاره و چ جودا هی نینه بو کور و کچان هه تا کارئ راگه هاندنی ژی بتنی یال سه رکچی خودانا که سایه تیا خو بیت و باوهری ب خو هه بیت و ئه ز که یف خوش دیم، گا فا ئه ز دبینم ل ده قارا به هدینان کچ کارئ بیژری و په یامنیژین دکه ن.

چاقدیر: مه رجین بیژرا سه رکه نی چ نه؟

سوهام عه بدوللا: هه لبه ت مه رجین بیژر و بیژرا سه رکه تی ل پله ئیک خو روشه نبیر کرنه، ئانکو دقیت زانیاری ده رباره ی هه ر تشتی هه بن، نه خاسمه ده رباره ی کارئ راگه هاندنی، کو مخابن نه ا گه لک د فی بواری دا کار دکن و هیچ زانیاریه ک ده رباره ی کارئ خو نینن، له ورا پیویسته بیژرا سه رکه تی دوور نه که قیت ژ خویندنئ و کو مکرنا پیزانینان.

چاقدیر: زیده باری چه زکرنا ته بو کارئ راگه هاندنی، تو چه ند ل لینانگه یی یا زیره کی و تو زیده تر چه ژ کیش خارنی دکه ی کو تو بده ستین خوه بلینی؟

سوهام عه بدوللا: هه تا نوکه من خه مساری د کارئ مالا خو دا نه کریه و ل لینانگه یی ژی زیره کم، ئه ز گه لک خوارنن کوردی دزانم وه ک دولمه و کوتلکین هه له بی یین دانی و گه لک جورین شرینا و ئه ز گه لک چه ز دکه م دولما ب ده ستی خو چیکه م، چونکی گه لک خوش چیدکه م و خوارنا ئه ز نزانم لینم، ده وینه.

خاندنه که بو [حفله التیس]، سرکه تیا خهلاتی نوبل بو ئادابی ل سال ۲۰۱۰ ئ یا نفیسر (ماریو باراگاس یوسا)

دیتین - سبهرا دیکتاتوری؟!

ههتا شیماتیین بچویکا و د رومانای وی دا یا بهرکهفتی (حفله التیس) دبیین، وی ههمی داقین کاری داهینه دهستی خو دا گرتینه کهساتیا شلوغه دکهت و دناف کویراتیین وان دا دگه رییت ب زیرهکیا ده ریاقانی ئوقیانوسی فه دبیینت و ئەز بخو داخبارم، بشیانین وی بین مهزن د رسمکرنا کهساتیا تاییهت کهساتیا دکتاتوری کو مروقهکی زیرهکه، شیایه وهل هاریکارین خو بکهت دژیا نهکا مملانی دا بژین دا کو رهزانه ندیا وی ب دهستخو فه بین و وهل وان دکهت، هه رگاف د نه ئارامیی دا بژین هه ر ئیک ژوان دقیت نیزیکتر بیت ژ دکتاتوری پتر ژ بی دی، بهلی لهه مان دم ژی ئه و دزانیته چه و پاداشتا وان بکهت ل سه ر لایه نگریا وان! له ورا دیاریین گران بها ددهتی و پاره و پارچین ئه ردی بین باش و وان دگهل خو دکه نه هه قپشک د پروژین بازرگانی و پیشه سازی و چاندنی دا و پوستین باش و هه ستیار ددهتی!

یوسا دبیتزیت لدور سه حکرنا دیکتاتوری، کهس نه شیت تهحه ملا چاقین وی بکهت بیی کو چاقین خو نزم بکهت ژ ترسا هیزا چاقین وی بین تیژ، چاقین وی نهینتین هزرا و ئارهزو وحه زکرنین فه شارتی دخوین وه ل خه لکی دکهن هه ست بکهن بین دروین!

دکتاتوری مللهتی خو بی کریه که سین دین و گریدای ب ئایدلوجیی فه و فه دهرن و

یان دلوقانی بو بابی خو دیارکهت! بهلکو ههتا وی بهرسفا نامین وی ژی نه ددان، بدریژاهیا وان سال!

ئورانیا پاریزه ری یا خاندی ل نیویورک و کار دکهت ل ئیک ژ نافدارترین نفیسینگه هین پاریزه ری و خو مژویل دکهت بکاری، دا تراژیدیین خو بین که سایه تی ژبیرکهت، ئەف تراژیدیا ئەم دئ بینین ل سه ر به ره رین دو ماهی بی بین قئ رومانئ ... تراژیدیا ئورانیایی هه فده مه دگهل تراژیدیا ملله ته کی و وهلاته کی، بهلکو هه ست دکهن کو چ جیاوای نینه دناقه را تراژیدیا که سه کی و تراژیدیا وهلاته کی دا!

د راستی دا (ماریویوسا) شیانین مه زنین ههین سه رنجا خوینده قانی دکیشیت د هه ر رومانه کی ژ رومانین خو بین بهرکهفتی، ژ ستایشا خاله تی ههتا به هه شتال ره خی دی و

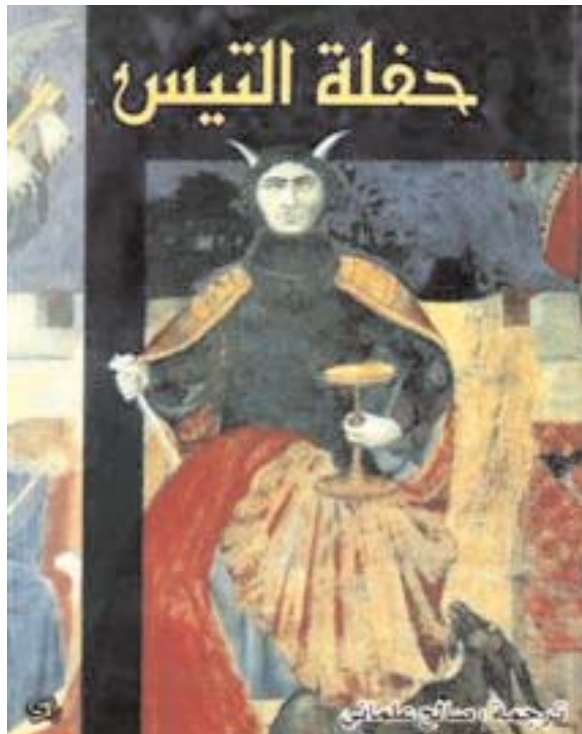

بهره فکر و وه رگبران
رمزی ئاکره بی - دهوک

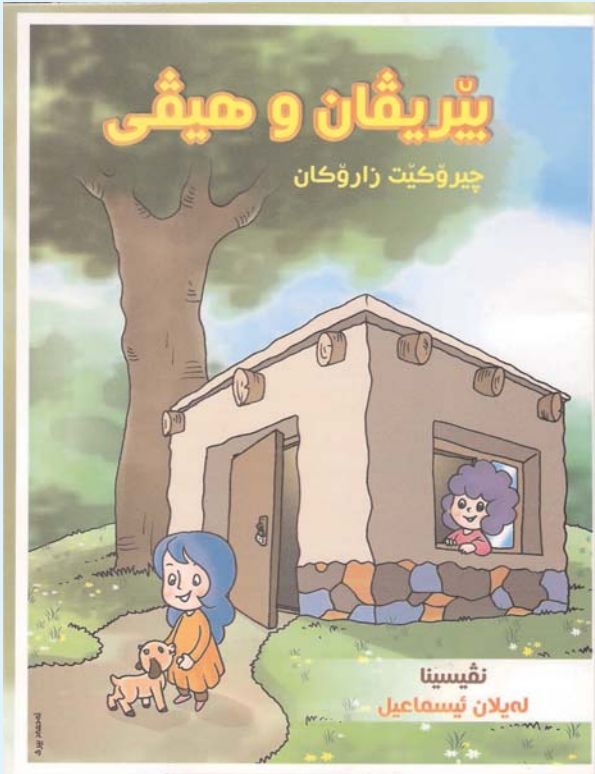
Email:- Remziakrawi@yahoo.com

گه لهک په رتوکا به حسی دکتاتوران کریه و دکتاتوریته وه سفکریه، بهلی رومانای (حفله التیس!) یا ماریویوسا مه دبه ته ناف کویراتیا جیهانا دکتاتوریته تی، دا کو به ری خو بدینه کهساتیا سه رکر دئ دکتاتور بی خو ل سه ر خه لکی دسه پینیت و تهحه کومئ ب ژیان و چاره نفیسی وان دکهت، تا ربه کی ههتا کو هزرکرنا وان و ریبازا ژیا نا وان ژی شاش دکهت و وان دکه ته که ره کی په زی، نه شین بی رازیوونا سه رکرده ی بژین!

ئه ف رومانای سه رنجر اکیش ده ست پیدکهت بزقرینا (ئورانی) بو وهلاتی خو بی ره سه ن (دومینیکان) پشتی پتر ژ سه سه سال ژ دویرکه تنئ، بهلکو پشتی دابرانه کا ئاره زومه ندانه دگهل وهلاتی خو بدریژاهیا فان سال، ئورانی زقری دا بابی خو بینیت بی شه له لی و په کهفتی، بی کو پیچه کا ئه قینی

په رتوک بو زاروکان

بیریفان و هیقی
ناقئ پهرتوکه کا
چیروکین زاروکانه، ژ
نقیسینا (لهیلان
نیسماعیل)، دقئ
پهرتوکئ دا ۱۲
چیروکین زاروکان
تیدانه و پیش گوتنهک
ژ لایئ نقیسر (سهلام
بالای) فه بو هاتیه
نقیسین و وینین
چیروکان ژئ لایئ
هونه رمه ند (ئه حمه د
بیری) فه هاتینه
کیشان. جهئ ئاماژئ
یه کو خودانا په رتوکئ
دته مهنه کئ گه لهک

کیم دا کوژ دایکبویا ۱۹۹۹ ئی یه و شیا یه ببیته خودان ئەف بههره یه. سوپاسیا وئ دکهین بو په رتوکا وئ کو ب دیاری گه هشتیه چاقدیر.

ببیهرن ژ نازادیا ههلبژارتنی و ئیرادی و ههتا ژ حهزا مایتیکرنی ژ بهر ترسی و بندهستی کهس نه شیت بهرسینگا ستهما دکتاتوری بکهت، ههتا که ساتین نیزیکی وی بین وان تژی پاره و دیاری دکهت ههروهسا دکتاتور بین پابه نده ب رهزلیکرنا وان هه رهکی ژ روحین خزمه تکارین خو مهلهکا مازوشی دهر دپخیت، وان دکه ته گیانه وه رین پیدقی ئیکی بن تفکه ته وان، چونکی ئەو ب رهزلیکرنا و ئیهانی خویه تیا خو دبینن، ئانکو هه رهکی گرنگترین بنه ما لدهف دکتاتوری ئەوه لایه نگر و که ساتین نیزیکی خو تژی پاره و دیاری بکهت، بهرام بهر رهزلیکرنا وان ... یوسا ناقئ بنه مالا دکتاتوری دکه ته (باند)، ئانکو (عه صابه) خودان ئیمتیا زاتین بی سنور سامانین وه لاتی بو وان دهینه تهرخانکرنا، بتنی و کورین وی و عه شیره تا وی دهسته ه لاتین ته قایی بین ههین چ یاسا نازادیا وان و سه رپچیین وان سنوردار ناکه ن، به لی ژ لایه کئ دیتر دبیین کورئ مه زنی دکتاتوری به رهف دینیاتی دچیت و دچیه چه ندین نه خوشخانین دهرونی ل پایته ختین ئوروی بو چاره سه ریئ ژ دینیاتیا مه زناتی به دهسته ه لاتی، چونکی وی هه می تشتین ههین ژ پاره و ژنکا و جلکا، به لی ژ ناقدا بین بی هیزه، چونکی ده می هه می جورین پیشلیکرنا مافین مروقی بکار دینیت و دمینه ب پچاتی و فه خارنی فه، ئەو مروقی دناف خودا پیشیل دکهت و ئیهانه دکهت ول دوماهیئ توشی هه رفنتا دهرونی دبیت! بابی وی بین دکتاتور بریاری ددهت وی بیه ته قوتابخانا له شکه ری ل ئەمریکا! به لی ئەو دهیته دهر ئیخستن ژ ویرئ، ژ بهر ره ف تارین وی بین بی شهرم و نه دروست کو دینه ئەگه ری چه ندین هه تک به ریا بو بابی وی و بو دهوله تا دومینیکان، ئەو دهوله تا هیقی ژ ئەمریکا دکهت هاریکاری و قه رزا بده تی هه تا گه هشتیه راه کئ، ئەندامه کئ کونگرسی خو نه رازیکهت و بکه ته هه وار: ئەو دیاری و کوچکین کورئ دکتاتوری دده ته ئەکته را و له شفروشا بهاین وان هندی هاریکاریین له شکه ری بین سالانه نه بین واشنتن دده ته دومینیکان!

سالوخه تین خو بین مروقیه تی ژ دهست دن و ناخی وان بهیته شیواندن و چ وژدان و ره وشت لدهف وان نه مینیت.
رومانا یوسای نه بتنی پیداچونه کا کویره بو جیهانا دکتاتورا دکتاتوریه تی به لکو ئەو بشیوه کئ زیره کانه مه هشیاردکهت چه وا ده می مروقی رازی ب بیت پی ل کهرامه تا وی بنین و وژدانا خو بفروشیت، بهرام بهر بهر ژه وه ند و دهسته که فتین که سایه تی و خو په رستی، ئەو دبیه ت مروقه کئ درنده و به ره وام دبیت ل سه ر بده سته ئینانا ئیمتیا زاتین ماددی بین مه زن و سه ربلندیا وان یا بتنی ئەوه، کو نیزیکی (بنه مالا عه صابی) بیت، بنه مالا دکتاتوری یا کهس نه شیت بگه هیتی ...!
ئەف رومانا بها گران سه ره رای سه ختیا وئ هه ژئ یه گه لهک جارن بهیته خاندن.

دبیت، ل سه ر هه می دکتاتورین جیهانی ل هه ره جهکی و ده مه کی ئەوه، کو (ماریویوسا) بو خاندنه قانی دیاردکهت کو مروقی ده می ریکا ئیهانه و رهزلیکرنا دهلبژیریت و ده می بریارهت ب بیته سه به ری دکتاتوری و رازی دبیت ب ئیمتیا زاتین ماددی ل سه ر کیستی کهرامه تا خو به رهف شکه ستن و لاوازا ره وشتی دچیت، چونکی سنوره کئ ناقجی نینه بو شکه ستن مروقی، چونکی زه لیلی و بنده سته بیره کا بی بنه و ئەو که سئ رازی ببیت کهرامهت و مروقیه تیا وی بهیته ئیهانه کرن ژ ده سپیکئ ئەو پتر و پتر دئ هیته ئیهانه کرن و دقیت فی ر دبیت و تهحه ملی بکهت!
دکتاتور لایه نگرین خو دکه ته که ساتین کارتونی بین بی کهرامهت و بی هه ست و سوز، بتنی ئارمانجا وان ئەوه وی رازیکهن و دیاریین وی وه رگرن و وه ل وان دکهت

تشتی ب ترس دقئ رومانی دا کو بجه

دی نشتمانا خوه نازینم

من ژ بارانین بهاری جامه کا مشت
 ژ ناف خویسارا سه حاری داڤه کا گشت
 ژ بهر سیبهره په ساری هن ناخ مالشت
 تهف کر نه ئیک و فه ستران،
 هه فیری من دونالیزما گهر دوونی بوو
 ههم بوو پهیکه ره ک خوداڤه ند
 ههما ژ خوه را کرنوش کرم
 ههم بوو ناواز د سینگی من دا چیکر پهیقه ند
 چیمهن.. چیمهن بلند دبوو، دبوو ستران،
 سترانه کی ب چاڤه زهرین مامزه کی دگوتن به ند
 وی ناوازی ب خوه را برم
 بی های ل چهر خا سه مایی سه رخوش کرم
 سه رخوش د لاند کا شهقی دا بی داپران
 هه کو نارهان بهر دبیته تنه نابوونی
 شهیدا د باروڤه ک چیا ی دا ژ های دچیت
 پیکه کا مه ی، ناوړه کا ژ زهره چاقین دل بهری
 ناگو هوړیت ب هه موو هه بوونا گهر دوونی
 ژ بارانی، نه ینکه کی ئاڤا د که نه جادوڤان
 وی نه ینکی د که مه وینه ژ ته را ژ خوه را
 نارامگه ها ژ وینه یان ئاف و بایه
 ههر ئیک ژ مه ل بهرام بهر ل خوه دنیتریت
 دو جه سته یین ب جانه کی هه میشه دهینه هه بوونی
 ل به ک مور کا شین ته هه بوو
 ل ناقبه را هه ردو سیڤا، میناک ده ریا، جان د کر قران
 من جامه کا مه ی مه ره م بوو، وه ک چالکا ل گهر ده نا
 وه ک برینا پارچه بوونا نشتمانی مه ره به نا
 ویه هی هند او ل خوه د گهریت، ناسناما وی ناقی ته یه
 چهند چه ز ژ تیشکین هه تاقی د که م؟
 کو دهین نه رم... نه رم ژ ناف پاخلین عه قران
 خوناقی د که نه هه فته رنگ

هزرگان

بدار قە كرن

نزار محەمەد سەئید

سپیدئ نووچە، نیفرۆ نووچە، ب شەف هەردو پیکشە.

ئەز ل بەر تەلە فزیونی بووم، دیمەنەکی ئەز هەژاندم، پرنئیشاندم، پینجی سالان، ب پاشدا زفراندم.

هژمارەکا قوتابیین پوسیدە، دامای و خەمگین، مەش دکرن، مامۆستاییان وان خوە د رەشی پینچابوون، ل کێلەکا وان د چوون. قوتابییهکی ژ وان قوتابییان، ب هەردو دەستان، کارتۆنکەک بلنکر بو، رستەک ژ چوار پەیفین ئاکرین، ل سەر کارتۆنکی نقیسیبوون.

xxx

ئەفرۆکە دئ تاری ب چافین گەلەکان دا هیت. خەلک هین کتو کتو .. گەلە گەلە، ب لەز و لوق، ژ هەر ئالیین چوار ریانی، داجرپانە مەیدان ل هەمبەری قشلا باژیری. برهین تەفایان، وەسان بەرژوور دبلند بوون، دا گەهە شاشک و پەرچەمکین وان. نەدەنگی سفیانکا ژ تويا مەزنا ل هەمبەر قشلی تیت، نە دەنگی پۆران ژ ناف باغ و چەمین ل ویفە ترکئ تیت، نە دەنگی گۆبانچی ژ چایخانا گورگیسی × تیت، نە دەنگی (مەحەمەد عارفی جزیری) × ژ چایخانا (مەحەمەدئ حەجی مبارەکی) × تیت، نە دەنگی ئیسقی عەبۆ خورتا ×، ژ چایخانا (مەحەمەد سالحئ باکوژی) × تیت، نەژی دەنگی بربرا پاسا عەتوی ×، ل سەر جادا شوین زنجیرین تانکان پیقە تیت. ترس هەفسوی ترسی یە، خەلکی ئاورین ترسی و چاقماتیئ ل هەف د گوهورین. ترسی دەم کرە لاستیک، ترسی دەم ژیک کیشا.

دئ ئیرو سەیدایی من ب داری قناری قەکەن، ئەز ژئ دئ چمە ویری، بۆ جارا ئیکئ یە دئ کریارەکا هۆقانه بینم، هیفیدارم نە بینم، بەری وی کێلیکی، تشتەک روو ب دەت، ببیتە قۆلیزین و سەیدایی من خوە قۆرتال ب کەت، ئەز ناخوایم سەیدایی خوە، دوی دەست و داری دا ببینم. تەفی کو بۆ من، چ تشت ژ وی نەخوەشتر نین، ئەز د خوایم، بۆ جارا داویی سەیدایی خوە ببینم. یی جاوایە، دئ چ کەت، دئ چ بیژیت، بەری وی کێلیکا خلفی د کەنە گەردەنا وی،

چەند حەز ژ چپکین بارانی دکەم؟

کۆل سەر دەستین بای دەهین گەرم... گەرم

هەکوژ عەفرین ئاقس دبارن تەنا.. تەنا

ژ ئارھانا بەرزەبوونی بەرژیر دبن نشتمانا خوە یا ئارام

دا قەزینی بدن کولیلکا، ل ناف میرگین گولەزەران

چەند حەز ژ کولیلکین زەر دکەم

وہ کی چاقین تە مامزی من شەیدا دکەن

بۆ گەرەکا ئۆدیسووسی ل سەر دەریا ول کنار و بەرہ تەنا

ما، کۆ دیسا هەموو ریکین هات و باتی ژ بەر تە بگرم

خوہ ب دەھمەنا منیرقایی قە بکەمە نوژ

دا مەتالی خودا زوسی کون کون بکەم و پرتەک ئاگر ب هەلگرم

ھا ژ خەونا نازەنینهک ژ خوہ را چیکر،

دناف پەیفان دا نشتمانەک کرە هیلین

پاشی هیلین کرە وار، من لیکر و بوومە باران

تافی تافی باریمە سەر

میگ و باغ و بەریالین وی ژین مە پیکر

دناف ئاخ و بارانی دا ئومید چاندن

خوہ پاریزقان پاشی من دیت، دەستەک چەک ویندی کولیلک

پاشی من دیت خوہ گەریدە هەما دشکینم سنووران

ئەو زارۆکی ل پشت من مایی، ل بەر دیواری ئۆلیەک بلند

ژ بۆ خوہ نشتمانەک ب ناقکر

هزر دکر هەموو هەبوون ئەو سنووری چیکریه

ل ناف سنووری دو نەینکین بەرامبەرن،

ئیک هەنگۆرە و یادئ ئەلند

هەردو بۆ ئیک خوہ دکەن قوربان.

دئ چاوا بیت، چاوا نابیت، دئ چ چئبیت، چ چئنا بیت. ئەف پرسیاره و ب دەهان پرسیارین دئ، بوونە کەلەکەکا بەرا، د قافی سەری من دا و هەرفت، کەفر ب سەرک دا هاتن و ب داوی نەهاتن.

ئەفرۆ دئ خاترا خوێ سەیدایێ خوێ خوازم. گیانی من تەف یێ قەدلەرزیت، ئەز وسا یێ د ترسم، چ نەمایه دئ ژ بەرک هیمه دەر و دئ هەرفم. ئەف سەیدایه، سەیدایێ منی هونەری بو، هەرتم دگۆتە مه، چفیکا چئکەن، کەفوکا، گول و گولزارا لئکەن و رەنگین کەسک و سۆری ئەسمانا لئدەن. کورێ سەیدای هەقالی من بو، ئەم ب هەفرە دەمەکی هەفسوویین هەقبووین، ئەم ل خواندنگه هئ ژ ی ل سەر تەختکەکی بووین. تەفی کو ئەز د وان کئلیکان دا، گەلەکی خەمگین و لاواز بووم، من کاری بی ئەستەم و چەتنایی، ئەز ب قورمی مەزنی دارا (یوکالیپتوس) را ب چم، دارەکا گەلەکا بلند بو، ئەم برەکا زارۆین بازاری بووین. من جەئ لنگی خوێ ل سەر تايه کی کر، دەستی خوێ ژ ی هشک ب تايه کی قە مچاند. نە ئەزئ قناری باش د بینم، خەرگەلە یا وەسایه، من چ جارا ب قئ هژماری، مروف ل قئ بازاری نەدیتی نە، ل هەف خرفە بووین. سەردارو بن دار، سەربانی قشلی، سەربانی خانیی دەفەرداری بازاری ل ویقەترکی، سەربانی چایخانە یین ل هاویردۆری مەیدانی، ژن، میڕ، خۆرت، کال، زارۆ، تو خیزی پاقیژی ناکەفیتە ئەردی. کیفە ئاورا خوێ بادە دئ پۆلیسا بینی، تەفەنگین ئنگلیزیین کورت فینە، کو دیسان دئ هن رویچکین گۆرنیزی کەقنە بەر چاقین تە، ب جلین سفیلانە، رەشاشین پۆرسەعید دەستی وان دانە. سەیدایێ من لنگین وی د زنجیر کری بوون، دەستین وی د کەلامچی دا بوون، سەیدایێ من چاقین وی ل پشت پاتەکی رەش د قەشارتی بوون. من باش لی

میزه کر، لی یا من د خواست من نەدیت، خەلکی بازاری د گۆتن، نینوکین وی یین هلکشاین. چاقین من زفرین، من چاقین خوێ نقاندن، ئەز کئژ بووم، عیلاجییا ل من دا، من نەزانی چاوا ئەز ژ داری هاتمه خوارئ. ترسا چ ژ وی مەزنترنە، خەماچ ژ وی گرانتەر نە، ب رودیمی خەلکی بازاریقە بو، سەیدایێ من نەدترسییا، سەیدایێ من د گرنژی، سەیدایێ من پەیفەکا ئاگرین خواند، تەزتەزینگ بسەر لەشی مە دا ئینا خوار، مویین مە رەپ کرن. چاوا کو کۆمرەشەکی تەنی چاقین وی د دیار، دەست دایه خلفی، دەنگی تللیین هن ژنین بیانی کو ژ دەرفە ی بازاری هاتبوون، ژ سەر بانئ ئاقامیی دەفەرداری بازاری بلند بو، بەردەنگی تللیان بسەر وی کئلیکی دا چوو، کئلیکا ژ کەریی کەرتەر. خەلکی ژ ی کرن و نەکرن، خوێ راگرن، هیسریین خوێ ب گرن، نەکارین، سپرک سپرک بسەر رودیمین وان

بین خەمگین دا دەهاتن خوار.
 من ژ ی کارتونکا خوێ بلندکر؛
 فاشیستوو
 سوپاس، وە سەیدایێ من کوشت.
 × چایخانە یین مەحەمەدئ حەجی
 مبارەکی، مەحەمەد صالحی باکوژی،
 گۆرگیسی، سئ چایخانە یین ب ناف ه
 دەنگبوون ل باژیری دەوکی ل سالیین
 شیستان ل سەدسالییا بوری، ئەف
 هەرسئ چایخانە، نیزیکی قشلا
 باژیریبوون، جەئ رویدانا قئ تاوانئ.
 × گۆبانچی، سترانبیژەکی ئیراقی یی
 ناقدارە ب سترینا مەقاماتان.
 × مەحەمەد عارفی جزیری و ئیسقی
 عەبو خورتا، دو سترنبیژین کوردین
 بناف و دەنگن.
 × عەتو، شوفیرەکی خرستیان بو،
 باسەکا داری هەبو، کاری خوێ ل سالیین
 هەتا شیستان ژ سەدا بوری ل دەفەرا
 دەوکی د کر.

ئەمريکا ب (۱۰۰ دولاران) ئابورا جيهانى ھەمىي پرىقە دبەت

ل باژىرکەكى بچويک و د روژەکا باران دا، رىقینگەك قەستا فى باژىرکى بى نائف دکەت و ھەز دکەت شەقەكى لى ب بورىنىت، خەلكى فى باژىرکى ژى ھەمى ل سەر قەردارىي دژىن. تىشتى حىبەتى ژى ژ فى چىروكى، ئەف رىقینگە بىنى ب ۱۰۰ دولاران ئارىشىن قەردارىي چارەسەر دکەت و بىي كو ئىك بزانىت چاوان و کەس زەرەرمەند بىت يان قازانچ بکەت، ھەمى ژ قەرىن خوە رزگار دبن و رىقینگ ژى دگەھىتە پارىن خوقە. ئەف چىروکە ژى بقى رەنگى رویداپە.

د روژەکا بارانى دا
رىقینگەك قەستا فى
باژىرکى دکەت و قەستا
ھوتىلەكى دکەت دا
شەقا خوە لى
ببورىنىت، ۱۰۰
دولاران ددانىتە
پرسگەھى و دچىت
تەماشاي ژورىن
ھوتىلى بکەت کا ب
دلى وى نە وى شەقى لى
بنقىت يان نە. خودانى
ھوتىلى ژى کەسەكى
دگەل فرىدکەت كو ژورىن
ھوتىلى نىشان دبەت و ئىكسەر
وان ۱۰۰ دولاران دبەت و قەستا
(گوشت فروشى) دکەت و قەرى خوە
كو ۱۰۰ دولارن، بو دزقرىنىت. کەيفا
گوشت فروشى دھىت و ژبەرکو ئەو ژى ب
قەردارىي خودانى پەزى يە ب ۱۰۰ دولاران، ئىكسەر
دچىتە دەف و قەرى وى ددەت. خودانى پەزى ژى وان ۱۰۰
دولاران دبەت و دچىتە دەف (ژنەکا لەش فروش) و قەرى وى ددەت.

کەيفا فى ژنى دھىت و ژبەر کو ژ بو کارى خوە کو ژورەکا ھوتىلى ب قەر کرى

کرىو ژ بو نىقستنى و پارە نە دابونە خودانى ھوتىلى، قەرى ھوتىلى دبەتە ف خودانى ھوتىلى و دوى دەمى دا ئەو رىقینگ دھىت و ژورىن ھوتىلى بدلى نەبون کو وى شەقى لى بنقىت و ۱۰۰ دولارن خوە دبەت و دچىت. بقى رەنگى ئەف کەسەن ھەنى ھەمى ژ قەردارىي رزگار بون و ديسان کەسى ژى چ قازانچ نەکرکەس ژى زەرەرمەند نەبو و ھوسا ئەمريکا ژى ئابورىي جيهانى پرىقە دبەت و ھەمى بکار دکەفن و ژ قەردارىي رزگار دبن و کەس ژى قازانچ ناکەت.

پریفه چوون (پياسه) میسکی چالاک دکهت

پریفه چوونئ گهلهک مفایین خوه بو سهر تهنردوستیا مروقی هه نه و دنوترین فهکولین ژى دا هاتیه دیارکرن، کو روژانه بو نیف ده مژیرئ

ههر مروقهک پیاسان بکهت، سورانا خوینی ل دهف چالاک دبیت و میسک ژى دشیت ریژا پیدقییا خوینی بخو ژئ وهرگریت، کو بشیت پی هه می چالاکیین له شی ب رهنگه کی دروست نهجامدهت و پیاسه هاری میسکی دکهت ژى بو بهرگریکرنا خهرفینی و پیربونهکا بله ز.

فهکولینئ بهری نوکه ژى لدوور پیاسی و پریفه چوونئ دیار کربون کو ژ مفایین وئ، بو نه خوشین ئیشا شه کرئ و دیسان بو ریکخستنا فشارا خوینی و ریژا بهزی دناف خوینی دا کیم دکهت. دیسان ژ مفایین پیاسان بو چاره سهرکرنا نه خوشیین پشتی و هه ودانا عهسه بان و بربرین پشتی و بهرگریکرنا ژ تیکچوونا شه رایینان.

سه بارهت پریفه چوونهکا دروست ههر وهکو زانایین تاییه تمه ند شیره تان ل خه لکی دکهن بو باشترین رهنگی پریفه چوونئ کو پیاسه نه گهلهک یا بله ز دبیت و دیسان نه گهلهک یا هیدی ژى دبیت، دئ مفایین وئ باشتر و زیده تر بن بو سهر تهنردوستیا له شی.

هندهک جورین

خوارنان

سهر ئیشی دروست

دکهن

نوژدارهکی ل زانکویا تکساس یا ئەمریکی بناقی (دیپورا فریدمان)، دیار کر کو هندهک خارنن ههین دبنه ئەگه رئ سهر ئیشانی، ئەو ژى (په نیرئ کهفن، فیتیئ هسک کری، هندهک جورین گوشتی و چه ند خارنن دی)، دیسان هندهک شه ربهت و فه خارنن گازی و دیسان جورین (تام) ان ژى و هندهک تامین تایهت چ پین تشتین (تهعلیب) کری بن یان نه، کو دبنه ئەگه رئ سهر ئیشانی.

قی نوژداری دیار کر ژى کو یا باشتر ژى ئەف که سین نه خوشیا خوه ژ فان خارنان دبین و ههست دکهن ئەگه رئ سهر ئیشانا وانه، خو ژئ ب دویر بیخن.

فیاگرا کیشا له شی دئینته خار

دقه کولینهکا نوی دا کو زانکویهکا ئەلمانی لدوور مفایین فیاگرای ئەجامدای ده رکهفتی یه، بکارئینانا فیاگرا بو ئینانه خارا کیشا له شی باشه و ههر دیسان ئەو ماددین دبنه ئەگه رئ هه ودانی و پاشی توش بونئ ب نه خوشیین دلی ژناف دبهت.

سایتی (دهیلی مهیل) کو ئەف بابهت ژ زارده قئ (د. ئانا کیلیک) پروفیسورئ سهر په رشت ل زانکویا بون یا ئەلمانی بلا فکری، بو ده رکهفتی یه کو بکارئینانا فیاگرا دبیته ئەگه ره کی بهیز بو دابه زینا کیشا له شی و هه لاندنا بهزی دناف له شی دا. د. کیلیک ددریژا هیا گوتنن خوه دا دیار کریه ههر وهکو قئ ژیده ری بلاف کری، ئەوان بو ده می حه فتییه کی ریژه کا مام ناوه ند ژ فیاگرای دایه کومه کا مشکان و پشتی حه فتییه کی ئاماره کا نه چاهه ریکری بو وان ده رکهفتی یه کو له شی مروقی ژى ب پشت راستی فه ههر وهکو هاتیه بلاف کرن کو هه مان کاریگه ری هه بیت.

جهن ئامازئ یه کو فیاگرا بو بهیزکرنا کریارا سکی دهیته بکارئینان، بتایهت بو وان که سین دان عه مر یین لاوازی قئ کریارئ لدهف هه ی و نوژدار وهک چاره سهری بو دنقیسن.

ل زفستانى چ تشت جهى پرته قالى ناگريت

فه خارنن غازى ب ره ننگه كى روژانه مه ترسيا په نجه شيرى زیده دكته

فه كولينه كا سویدی یا نوی ئاشكه را كریه، ئەف كه سین روژانه قودیکه كا فه خارنن غازى ژ قه بارى نورمال قه دخون، زیده تر مه ترسیال سهر هه ی بو توشبونى ب نه خوشیا پروستاتا. لدویف روژناما (الشرق) یا سعودیا عه ره بی كو (ئه زابیل دریک)، خویندكارا دكتورایی په ل زانكویا (لوند) دیاركریه كو د فه كولینان دا دیار بویه كو ئەف نه خوشیه بریژا ٤٠٪ ل دهف وان زه لامین فه خارنن غازى یان ئەو فه خارنن گه له ك شرینى دناف دا هه ی و روژانه و ب به رده وامى فه دخون په یدا دبیت. ئەف فه كولینال سهر زیده تر ژ ٨٠٠ زه لامین ته مه نی وان دناقه را ٤٥ بو ٧٣ سالی دا هاتیه ئەنجامدان و بو ماوی ١٥ سالان، ئەنجام دهركه تی په، ئەف زه لامین روژانه فان فه خارنان فه دخون، بریژا ٤٠٪ جورین مه ترسیا نه خوشیا په نجه شیرا پروستاتا له دف په یدا دبیت، ژ ئەف كه سین دی بین كیم فه دخون یان هه ر ئیكجار نه فه خون.

ئیک ژ فیقین ل وهرزى زفستانى مشه دهیته د بازاری دا، ئەو ژى پرته قاله و دهیته زانین كو ئەف فیقى په گه له ك یی زه نگیه ب فیتامین (جی)، دیسان ئەف فیتامینن ل خاری ژى دناف دا هه نه وهك (ئه ی، بی) و دیسان كالسیوم و پوتاسیوم و چه ندین ماده یین دی، ئەف زیده رى ئەف دنگ و باسه ل سهر پرته قالى بلاف كرىن ژى ئەف مفایین هه نی ژى دیار كرىنه، ئەو ژى. بو دژه وهستیانى یا باشه، نوژدارین تاییه تمه ند شیره تان دكه ن كو پیچك ژ شه ره تا پرته قالى بده نه زاروكان، دیسان پرته قال تایان ناهیلیت، پلا گه رماتین دئینته خاری و به لغمه می ناهیلیت، بو پاقرنا گه ریى ژى یا باشه، کلیى پاقر دكته، برینان زوی دگه هیته ئیک و یا باشه بو ئینانه خارا گوشارا خوینی، ئاشكى (مه عیدی) به یز دئخیت، ددانان به یز دئخیت و هندك نه خوشیین پیتیان ناهیلیت و به رکی هویر دلی باشه و بو خه وى و ئارامكرنا میشكى، هه ستیان و نه ینوكان و پرچی و ددانان به یز دئخیت و ریژا كولستورلى دناف خوینی دا كیم دكته، كو ئەندامى هه ناسه دانى ریک دئخیت، بو كو خكى و په رسیقى، نه هیلانا غازاتان ژ ناف له شى، بو میزه لدانى و پروستاتا، بو نه هیلانا شوینوارین ژه هراویبونى، به رگریا گه له ك نه خوشیین په نجه شیرى دكته، بو نه خوشییا تیفوین و گه له ك نه خوشیین دی. یا ماى بیژین كو قه لپى پرته قالى ژى مفایین خو هه یه و بو چالاككرنا ریفیکان و فه كرنا شه هیا مروقى بو خارنى باشه.

ئیک ژ فیقین ل وهرزى زفستانى مشه دهیته د بازاری دا، ئەو ژى پرته قاله و دهیته زانین كو ئەف فیقى په گه له ك یی زه نگیه ب فیتامین (جی)، دیسان ئەف فیتامینن ل خاری ژى دناف دا هه نه وهك (ئه ی، بی) و دیسان كالسیوم و پوتاسیوم و چه ندین ماده یین دی، ئەف زیده رى ئەف دنگ و باسه ل سهر پرته قالى بلاف كرىن ژى ئەف مفایین هه نی ژى دیار كرىنه، ئەو ژى. بو دژه وهستیانى یا باشه، نوژدارین

مفایین به لگین زه یتوان

به لگی زه یتونى گه له ك مفایین خوه یین هه یین و دارا زه یتونى ژى ژ دارین گه له ك گرنگ ل سه رانسه رى جیهانى دهیته ناسكرن، هه ر ژ كه فن دا خه لكى مفایى زه یتوان زانى په و بو كولیرایی و قه رحا مه عیدى و ئیشانان زه قله كان و چه ند نه ساخین دی ژى. هه ر چه نده مفایین به لگی دارا زه یتونى بتنى به رى چه ركه كى بدروستاهى هاتینه زانین و ئەفین ل خاری ژى هندك ژوان مفایانه، بو وهستیانى و نه ئارامبونا له شى. فه كوله رین بواری ته ندروستی رابوینه ب چاره سه ركرنا فى حاله تی ب به لگی زه یتونى و نه خوش پى چاره سه ر بوینه، ژ به ر كو به لگی زه یتونى دژه ژه هرازیبون دناف دا هه یه و ئەفه ژى باشه بو دلی و خولا خوینی و دیسان گوشارا خوینی دئینته خاری و یا دیار بوى ژى كو كولستورلى خراب كیم دكته، ژ به ر هندى ژى نوژدارین تاییه تمه ند گه له ك شیره تان ل خارنا زه یتوان دكه ن.

هنار، چاره سهره بو زکچوونئ و به واسيرئ

هنار ئيک ژ وی جورئ فيقی يه کوخه لک گه لک که ژیدکهن و پتريا چه مان دناف دا هاتينه چاندن، کوردان ژ که فن ژي دا پويته پندايه و بو زفستانئ و شه فئن چله يی ژي دهيلان و ده لگرتن. ژبلی کو فيقيه کئ خوشه و تاييه تمه ندیا خواه يا هه ی، گه لک مفايين دژي هه نه و نه و ژي، گه لک جورين فيتامينان دناف دا هه نه، وهک

(ئه ی، بی، سی)، ديسان پيچهک ژ ماددين (ئاسنی، فسفور، کبريت، کالسيوم، پوتاسيوم و مهگنسيوم)، ديسان ريژهکا باشا دوهنياتان دناف بهرکين وي دا نه، ديسان هندک تاييه تمه ندیین دی يين ههين بو بهرگريکرنئ و سهر ئيشانئ و دابه زينا پلا گهرماتيئ و بو نه هيلانا تيهنشکئ و زکچوونئ و راوه ستاندنا خوينئ، ئەفا ژ ئەنجامئ هندک نه ساخيان پهيدا دبیت وهک به واسيرئ، ديسان شه ره تا وي هندک جورين سهر ئيشانئ و نه خوشيئين چاقان و چاف قوسيرين و که لاندنا کوليلکين وي ژي بو پيتيئين دانا باشه. ديسان هنارئ گه لک مفايين دژي هه نه و هه می ژي بو تهندروستيا مروفي دباشن.

تيکفه دانا ئەنترنيتئ مروفي ژ خهرفينئ دوير دئخيت

کوقارا (بلوس ون)، بابه تهک ژ ريفقه بهرئ فه کولينان ل نافه ندانا تهندروستي و پيربونئ ل زانکوي (ئوسفالدو ئەلميدا)، بلاف کريه و تيدا هاتيه، ئەگه ر ئەنجامين ئاشکه راکرنا مه دروست ده رکهن، د ۴۰ سالين بهيت دا ريژا خهرفينئ لدهف پيران دئ گه لک کيم بيت. ئەف فه کولينا ئوسترالی ديار کريه، پشتي چاقکهک ژ ۵ هزار زه لمان ئەفنين ته مه ني وان ژ ۶۵ سال و پنهه ل وهرگرتي، کو بو ماوي ۸ سالان فه کولين ل سهر هاتيه کرن ديار بويه، ئەف که سين گه لک دچنه سهر ئەنترنيتئ به رامبه ر که سين پويته ی ب ئەنترنيتئ نه دن ژ (خهرفينئ) د دويرن و په يوه ندیین وان يين جفاکي ژي باشترن و چ نيشانين خه موکيئ و بيه يقيبونئ لدهف نه بويه و فان فه کوله ران ديار کرن، ئەف چه نده ژي بو ئەنترنيتئ فه دگه ريت و هيقي يه کئ بو فان پيران پهيدا دکه ت کو توشي خهرفينئ نه بن و ئەف چه نده ژي چالاکيئن وان يين مه ژي، بهيژ دئخيت.

حەزەدکەت زەلام وئى ب نازىنن!

دەيدارەكى دا دگەل (گوفارا روسانا)
هونەر مەندى عەرەب (مونا فەزالى)
دەبىئىت، ھەر زەلامى من دلى خوە دا يە
سەريان يان ھەقزىنەك يا ل پشت يان
ژى تەشقە لى دەردكە قىت و ژبى
چەنسىا خوە تا نوکە من چ زەلامىن ب
دلى خوە نە دىتى نە. قى هونەر مەندى
دىار كرىه ژى كو من زەلامەك دقئىت
رىزى ل هونەرى من بگرىت و بزائىت دى
چاوان من ب نازىننىت.

Abdul Karim

جاسم حاجی:

بابی من ههردهم د گوته من دی روژهک هیت یاریی بو ههلبژارتیی عیراقی کهی

چاقدیر: مشیر شهریف

گوتهن بابی من بجه هاتن، د زاروکینیا من دا ههردهم د گوته من دی روژهک هیت تو دی جهی خوه لناف ریزین ههلبژارتیی عیراقی دا کهی. ئەهه گوتهن یاریکه ری یانا دهوک و ههلبژارتیی عیراقی یی بهری نوکه (جاسم محهمه حاجی) بون ئەوئی زیده تر بو گوفا را چاقدیر گوته: هه ل زاروکینیا من دهمی من دهستیکی ته پایی دکر بابی ههردهم د گوته من جاسم دی روژهک هیت دی یاریی بو ههلبژارتیی عیراقی کهی و ههروهسا دی بیه یاریکه ری یانکا بهیز. زیده تر جاسمی لدور دهستیکی خوه یا وهرزی گوته: دهستیکی من یا وهرزی ل بنگه هی لاوین سیمیل بول سال ۱۹۹۸ی مه پشکداری د قاره مانین کوردستانی دا دکر و ل وی دهمی بو مه باشتین یاریکه ری بنگه هیت لاوان، پشتی فی چهندی راهینه ری لاوین یانا دهوک (ئهمیر عهبدولعه زین) داخواز ژ بابی من کر کو بچه ناف ریزین لاوین دهوک و بابی من ل سهرفی داخوای رازیبو و ئەز بتنی ماوی هفت هه یان مامه ل گه ل لاوین دهوک و پاشان هاتمه سهرخستن بو تیما ئیکی یا یانا دهوک. جاسم حاجی ئەو چهنده ژ دیارکر و گوته: بو ماوی شهش سالان ئەز یاریکه ره کئی یه دک بووم ول سالان ههفتی من دهرفه تا خوه دیت یاریی وهک یاریکه ره کئی سه ره کی بکه م و سوپاس بو خودی هه تا نوکه یاریکه ره کئی سه ره کی مه. ههروهسا جاسمی لدور دهستیکی داخواز کرنا وی بو ههلبژارتیی عیراقی گوته: ل سال ۲۰۰۱ راهینه ری ههلبژارتیی لاوین

عیراقی (نسهرت ناسر) ئەز داخواز کرمه ناف ریزین ههلبژارتیی لاوین عیراقی و پاشان ژ لای راهینه ری ههلبژارتیی نشتیمانی یی عیراقی (عه دنان حهمه د) هاتمه داخواز کرن و ئیکه م یاریا من ل گه ل ههلبژارتیی سویری بو ل یاریکه ها (شه عب) پشتی ماوه یه کی هاتمه دوور که هفتن ژ بهر کو مژولی خواندنا خوه بوم و پاشان ل سال ۲۰۰۳ جاره کا دی هاتمه داخواز کرن ژ لای راهینه ری ئەلمانی ستانج و هه تا سال ۲۰۰۷ ی ئەز بهر وهام بوم، لی بهری دهستیکرنا قاره مانیا کاسا ئاسیا ب ههفتیه کئی ئەز هاتمه هنگافتن و دوور که هفتم ژ ههلبژارتیی عیراقی، لی هه ره دهمی داخواز ژ من بهیته کرن ئەز ئاماده مه یاریی بو ههلبژارتیی عیراقی بکه م. ژ لایه کئی دیقه جاسم لدور وان راهینه ری کو سه ره په رشتی ل سه ره راهینانین وی کری، گوته: لدهستیکی (ئهمیر عهبدولعه زین) ئەز دیار کریمه و پاشان باسم قاسم و ناتق هاشم چ جارا رولی وان ژبیرناکه م و ههروهسا هه راهینه ره کئی راهینان بمن کرین. جاسم لدور خوشترین روژین خوه ل گه ل یانا دهوک دبیزیت: خوشترین وهرز ل نک من وهرز ل سال ۲۰۰۹ ی بو، دهمی مه خولا عیراقی بو یانین پلا نایاب بدهستخو هه ئینای کو چ جاران ناهیته ژبیر کرن. ل دو ماهی یاریکه ری یانا دهوک لدور ئەگه ری دابه زینا ئاستی تیمی لقان یاریین دو ماهی دا گوته: ئەگه ری دابه زینا ئاستی مه چونا یاریکه ری یانی یه بو ههلبژارتیی عیراقی و ههروهسا نه خو جهیا پیکهاتی تیمی یه کو هه یاریه کئی پیکهاته کئی جودایه و لاوا بونا ئاستی هندک یاریکه رانه و یاریکرنین فی وهرز ی هه موو تیم د ئیک ئاست دا نه، چوو تیمین بسانا هی

نین، لی سوژی دهین جاره کا دی ئاستی مه فهگه ریته سهر که هفتنا و سوپاسیا جه ماوه و پشتته قانین یانا دهوک دکه م، کو ریزه کا تایبته لنک من هه یه و سوپاسیه کا تایبته بو گوفا را چاقدیر کو ئەهف دیداره ل گه ل من کری.

ٲانا ميرس، ل بهره ميداليه كادي يا زيړي ب دهست ٲه بينيت

ٲانا ميركس مهليكا بهريكانين پايسكلا يا تهمن ٢٩ سال، كول هاقينا سالا بوري ب ميداليا زيړي دٲي بهريكانني دا بوله زاتيئي ل لهندن هاتبو خه لاتكرن، دبيژيت وي ل بهره كول نازنافه كي نوي ب دهست ٲه بينيت. دبيژيت زي كول تا سالا بهيت هين من نابينه ٲه و ٲه دئ بيهن ٲه دانه كي كه م و بخو گه ريٲم پياسان دگل سه يئ خوه كه م و بمه باركراني بو زه لامئ خوه. جهئ ٲاماژئي يه ٲي ياريكه ري ٥ ميدالي بدهست ٲه ٲينايينه و ٲه ٲه زي ژماره كا پيٲايه

هه لبرار تيئ ٲيسپاني، نازنافئ مونيديالا كاسا جيهاني ب ته پا دهستي بدهست ٲه دئنييت

هه لبرار تيئ ٲيسپاني شيا نازنافئ قاره مانيا كاسا جيهاني ب دهست خو ٲه بينيت و ب هه مان نازناف شيا بوي كاسئ ب دهست خو ٲه بينيت. ٲه ٲه زي ددهمهي دا هات پشئي ماتادورا ٲيسپاني شيايي سهركه تنئ ل سه هه ٲركا خوه يا دانماركي بدهست ٲه بينيت. ٲه ٲه سهركه فتنه زي ب ٲه نجامئ ١٨ - ١٠ ب جوداهيا ٨ كولان بدماهي هات.

لوموند، دي بو سهروكاتيا ٲيكه تيا دهولي يا پايسكلا خوه بهر بريركهت

جريج لوموند قاره مانئ بهريكانين فه ره نسا بو ٣ سالان، بريار دايه هه ٲركيي بو پوستئ سهروكاتيا ٲيكه تيا دهولي بو پايسكلان بكهت، هه ره چهنده لٲي دوماهيي ب چهنده تومه تين بكار ٲينانا وزه به خشي هاتبو گونه هباركرن. جهئ ٲاماژئي يه كول لوموند ٲه ندامه كه ل بزاقا (گوهورينا نوكه د وه رزشا پايسكلان) دا، ٲه ٲه كومه ژ هندهك ياريكه ريئ كه ٲن و روژنامه نٲيسان و كومپانيه كي و هه ولدهن گوهورينين بنه رته تي پهيدا بكن، ل شٲواژئ نوكه يئ ٲه ٲه ياريه ل سه ره دهينه ٲرٲه برن.

هانسيل، ل بهريكانا ترومبيلان سهركه فتنئ بدهست ٲه دئنييت

ياريكه ريئ فه ره نسي (ستيفان بيترهانسيل) سهركه فتنه خوه ل سه ره بهريكانا (رالي دا كار) رادگه هينيت، پشئي ب نازنافئ خوه يئ ٲينجئ د بهريكانا ترومبيلان يا يازدي دا هاتيه خه لاتكرن. هانسيل شيا زي جهئ خوه ل سه ريئ بهريكانئ ب پاريزيت بدرٲهايا ٣٤٦ كيلومه ترا و ل ٲلا ٲيكي بهيت، ل ٲلا دوئ زي (جيني لڊي فيلييرز) ياريكه ريئ باشورئ ٲه فريقيا شيا بيته سهركه فتنئ دوئ و (ليونيد نوفيتسكي) ياريكه ريئ روسي شيا بيته سهركه فتنئ سين و پاشي (ناني) ياريكه ريئ روماني و پاشي ياريكه ريئ ٲه رجه نتيئي.

هانسيل شيايه ٲان نازنافان د بهريكانا ترومبيلان دا بدهست ٲه بينيت، ل سالين (١٩٩١، ١٩٩٢، ١٩٩٣، ١٩٩٥، ١٩٩٧، ١٩٩٨، و ديسان ل سالين ٢٠٠٤، ٢٠٠٥، ٢٠٠٦).

سهر په رشتئ به شئ وه رزشئ:
زرار عبدالرحمن

 <p>۶/۲۱-۷/۲۱ ۷/۲۱-۶/۲۲ کفراله</p> <p>نه هر تشتی ته کره دلې خوه دقت ب دست خو فه بینې، ههمی تشتان وهستیان و ماندیبون بو دقت و یال سرته کاری بو بکهی و خو بو ب وهستی.</p>	 <p>۶/۲۱-۵/۲۲ جیمک</p> <p>مزگینهکا خوش دئ گهلهک ئاسویان ل بهر ته فهکته و دئ بنه هاندر کو تو زنده تر د بریارین خوه دا بی ئیک دل بی و سرکهفتن ژئ مسوگر تره.</p>	 <p>۵/۲۱-۴/۲۲ کا</p> <p>خو ژ رهخنئ نه ده پاش و ههقالین ته دبهرژه وهندا ته دا دئاخفن و ژ لایی دلداریی ژئ فه دئ دهمهکئی خوش بهیه سر، بنتی ته باوهری بخوبون دقت.</p>	 <p>۴/۲۱-۳/۲۲ کاکافر</p> <p>کارین خوب سرئیک فه بینه و پلانین باشتر بخو دانه، نوکه دمئ بریارین بلهز نینه و پسپارین خوه ب کهسین شارهزا بکهی دئ ئارمانجا ته مسوگر ترلیکته.</p>
 <p>۱۱/۲۱-۱۰/۲۲ دوپیشک</p> <p>دو دل نه به، ئه پویشنیارا بو ته هاتی دئ بهخت دگهل ته بیت و دئ شیی گهلهک تشتان ب دست خو فه ئینی، ههولبه په یوه ندین خوب باش بکهی.</p>	 <p>۱۰/۲۱-۹/۲۲ ترازوی</p> <p>ب باشی هز ریکه بهری تو بریارا خوه یا دوماهی بدی، باوهری بخوبون نیشانا سرکهتنی یه و ژ لایی دلداری فه دئ مزگینهکا خوش هیته گوئین ته.</p>	 <p>۸/۲۱-۹-۲۱-۸/۲۲ کچین</p> <p>ژ لاین کومه لایه تی فه دئ ههست بخوشیی کهی و دئ دنگ و باسهک گهلهک تشتین نوی بو ته دگهل خوه ئینیت و بزانه دئ چاوان رهفتارین باش کهی.</p>	 <p>۸/۲۱-۷/۲۲ شیر</p> <p>دهمهکئی نه جیگیر دئ هندک ژ وهختی ته ئالوز کهت و ب بیرکه نه کا باش و شیره تین ههقالان دئ زوی خوه ل سر پین خوه گری فه و دئ ههمی تشت باش بن.</p>
 <p>۳/۲۱-۲/۲۲ نه ههنگ</p> <p>دم نه یی گونجایه بو دهستیپکرنا پروژه بین خوه بزانه دقت تو هیشتا کار بو بکهی و هزرین خوه بوبا شتر بکهی، هیکنی دئ شیی باشتر سرکهفتی بی.</p>	 <p>۲/۲۱-۱/۲۲ گوسک</p> <p>ژ لاین دلداریی فه تشتکئی نوی ل بهر سینگا ته یه و دئ ژ یانا ته ژ دهستهکی به ته دهستی دی و یی راست به و ب راستی و باوهری بهنده ب وئ سرکهتنی فه.</p>	 <p>۱۲/۲۱-۱۲/۲۳ کیسک</p> <p>دهستهکته کی داریی دریکا ته دابه و ل سر گوتنن خوه و رژدیا خوه لیقه نه به و بزانه ژ یان دهرفته و ئه گهر تو پشتا خوه بدی دئ گهلهک تشتان ژ دهست دهی.</p>	 <p>۱۲/۲۱-۱۱/۲۲ کهقان</p> <p>ژ لایی دلداری فه تو یی د بارودوخه کئی نه یی ئارام دا دبوری و ئه فه ژئ نه گهری پینگا فه کا بلهز بویه، یی ل سرخو به و بیهن فرهه به دئ ههمی تشت وهک خو ژقرن.</p>

سارترین گوند ل جیهانی، گهرماتی ۷۲ پلان دبن سفری دا یه

کار ناکهن، کهس نه شیت موبایی بکار بینیت، کهس نه شیت بهرچاگان بکه ته بهر چاچین خوه ژ بهر به فری و قهلهمین حبری ژ جهمه دئ هسک دبن و کهس نه شیت نفیسینان بکهت، ئاریشا ترومبیلان و دقت روژانه ۲ یان ۳ جارن ترومبیل خوه بدنه شولی دا پاتری نه مریت و تشتی ژ ههمیان ژئ نه خوشتر، ئه گهر بقین قه برهکی بکولن، ۳ روژ بو دقین، ژ بهر کو دقت ب دهان مترین به فری راکهن، تا بشین ئاخی بکولن بو گوری. یا مای بیژین کو خانین وان ژ داری نه و خارنا وان ژئ گوشتی (ره نه و ههسپن) ئه قین ئه و نیچیر دکهن و لقی گوندی فروشگه ههک ژئ ههیه بو پیدقیاتین گوندیا.

دویره و کورترین روژین وئ د هه یفا سبته مبه ری دا بنتی ۳ سهعتن و ل هه یفا هاقینی دهرکه تنا روژئ دگه هیهته ۲۱ سهعتان د روژئ دا و دقان سهعتان دا پلا گهرماتی دگه هیهته ۳۰ پله د سه دئ دا. ژ ئاریشن فی گوندی ژئ هه و دکو فی روژنامی دیارکرن، چ تورین گه هاندنی لی

گوندی (ئومیاکون) یی روسی ب سارترین گوند ل جیهانی ههمی دهیته ناسکرن و پلا گهرماتی دگه هیهته ۷۲ پلان دبن سفری دا. لدویف روژناما (دایی میل) یا بهریتانی کو ژ یان لقی گوندی گهلهک یا بزه حمه ته و دباشترین حاله تین خوه دا ل روژین ئاسایی، پلا گهرماتی دگه هیهته ۵۲ پله دبن سفری دا. ئاکنجین فی گوندی ژئ دگه هه ۵۰۰ که سان و ژ یانا وان ل سر گیانه وهری (ره نه) یه و ئه ف گونده دگه هیهته روسیا و ب دویراتیا ۳۵۰ کیلومه تران ل خالا جه مسهری باکور و ب دویراتیا ۲ روژان ژ باژیری (یا کوتساک)

1000 بابہات

نہ جہد جاسم

ahmad.jaseem939@yahoo.com

من بابہ تہ کئی نامادہ ھہ بوو بو قئی ژمارئی، لی تشہ کی گہ لہک سہرنجا من راکیشا و من ب فہر زانی بابہ تی بگھورم و باس ل وی تشتی بگہم. بہریبا چہندہ کئی ل سہر فہیس بووکی من کہسہک دیت، وینی خوہ یی دابہ زاندی و نقیسانی، من ہزار بابہت بو دہزگہین راگہاندنی یین نقیساين و چ پئی نہ قیئت ل ہیقیبا لایک و کومیئت و دہست خوشیان بوو!

من دقیت بو خواندہ قایئ بہریز بیژم و دبیت ٺہو ژئ بزانت، گہ لہک وک وی دنقیسن و دبیت گہ لہکان ژ کابرای دہریاز کریت ژئ، لی کی نقیسانا یین ہوسا دخونیت، گہر خواندن نہ بیت نقیسان مہ حالہ و خواندن گہ لہک گرنگترہ ژ نقیسانی، گہر ٺہم پارزینکی خو یی ہزری بارنہ کہین چہوا دی نقیسن و دی چ نقیسن و دی چ دہینہ خواندہ قای؟ گہر ٺہم ب خوہ ژ نالیی ہزری قہ د مفلس بین و چ ل دہق مہ نہ بیت، چ بو خہ لکی بگہین؟ چہوا بچینہ شہری بی چہک؟ چہوا بیینہ نوژدار و مہ چ ہزل ل سہر زانستین پزشکی نہبت، چہوا باس ل سیاستی بگہین؟ ٺہم روژی دہمژمیرہ کئی تہ ماشہی دہنگ و باس و بوچوونین سیاستہ تہ دارا نہ کہین، کہنگی سہرکہفتن ب ژمارئی بوویہ؟ چ جار ژمارہ نابیتہ پیقہر بو سہرکہفتنی، بہلکو ماندیبون و لیگہریان مروقی تایبہت و جودا دکہت.

ٺہ قجا چ ہونہرمہند یان نقیسکار و روژنامہ قان و ہمی بواریں دن یین کاری تا کو دگہیہ تہ خا کریکاران، ٺہو ژئ ب ہما شیوہ. گہ لہک د نقیسن لی کی یی جودایہ و کیہ خہ لک دخونیت و باوہریی ب نقیسانا وی دئینیت! فہرہ ل قیری بیژم کو جور گہ لہک گرنگترہ ژ ژمارئی و دی نمونہ کئی ژئ ل سہر قئی یہ کئی ٺینم، ل ٺسانیا ل سہر دہمی بہری، نقیسینا رومانئ گہ لہک مشہبوو و ہمی ژئ خوہدی ٺیک ہزر بوون، لہورا و ہارا خواندن ل چہم خہ لکی ٺسانیا لاواز بیو، ژبہرکو ہموو رومان خوہدی ٺیک ہزر و تہکنیک بوون، تا کو کہسہک ہاتی و رومانہ کا گہ لہکا جودا ب ناقی (دونکیشوت لامانتشا) نقیسا و ٺہق رومانہ ل وی سہردہمی ببو خوہدی رواجہک ٺیکجار زور و نہا بوویہ فلم و بوویہ فلم کارتون و دہیتہ ہژمارتن باشتین رومان ل جیہانئ و نقیسکاری وی رومانئ، چ رومانین دن نینن، تہنی ٺہو رومان بوو، لی رہنگفہ دانہکا زیدہ مہزن کر و ٺہقہ بہلگہ کئی ب ہیژہ ژ بو وی یہکی بیژین کو ژمارہ نہ ٺہو پیقہرہ ٺہم خو پی بادہین، بہلکو جور گہ لہک فہرتہ و بیی ماندیبون کہس نکارہ یی تایبہت بیت، بہلکو وکی رفدہکا کوترانہ ہمی خہ لک پیکفہ ب ٺیک چاڈ دبین و کہسی ژئی دن جودا ناکن و تایبہتی و جودا بوون و جور و رگہز گہ لہک گرنگترن، ٺہم بگہینہ پیقہر بو سہرکہفتنان و ٺہقہ تشتہ کئی بہرچا قہ و ہوین دژیانا خوہ دا ببین.

بو نمونہ چاخی دچیہ دہف نوژدارہکی بو چارہ سہریبا خوہ، دی ہندہک بیژنہ تہ ہرہ دہق فلان نوژداری، ہہلبہت نوژدار گہ لہکن، لی ٺہو نوژداری خوہ دگہل نہ خوشی خوہ دہستینت و رہفتارہکا جوان دگہل دکہت، لہورا یی جودایہ و گہر کہسہک پرسا نوژدارہکی بگہت ژ بو چارہ سہری، ہمی دہردور دبیزنی ہرہ دہق وی. ب دیتنا و گہر ٺہو نوژدارہکی دفن بلند و رہفتار نہ خوش با و خو نہ وہستاند با، ما دا ہوسا یی تایبہت و ب ناقہ و دہنگ بیت.

ہر ٺہقہ بوو من دقیا بو خواندہ قایئ خو یی بہریز بیژم. گرنگ جورہ نہک ژمارہ و مخابن گہ لہک کہس وی ہزری دکہن کو زوریبا تشتی، رامانا رواجی وی و سہرکہفتنا وی یہ، نہ خاسمہ ٺہوین بابہتان د نقیسن! پرتوکین مہ ل پرتوکخانا یی د ہہمیژا توزی دا و کہس ناقہ دہت. ٺہقہ بخو جہی پیکہ نینئ یہ و ل چ جہا ہوسا نینہ، دبیت دہستخوشین زیدہ و بی بنہما و بیی تیبینی و رخنہ گرتن، ٺیک ژوان ٺہگہران بیت کو داہینان و نقیسنین مہ دلاواز بن، ژبہرکو پھیفا دہستخوش و موبالہ غہ د مہتھی دا و بیی تیبینی، دبیتہ سہدہما غروری بو یی بہرامبہر و دی باوہریی پی ٺینیت و ہزکہت یی ل بورجہ کئی مہزن ل ہندا ق خہ لکی و خہ لک سہری خو بلند دکہن ہتا بشین وی ببین و دی ہزر کت ٺہو یی داہینانئ و خزمہتی دکہت و ل دوماہی ژئ دی خوہ بینیت کہسہ کئی بتنی و نہ چ داہینان کرہ و نہ چ پیشکفہفتن کرہ و بتنی چاقلیکہری بہری خو بوویہ و کہس ژئ مفای ژ بہرہمی وی نابینیت، ٺہقہ نہ بتنی بو نقیسنی، بہلکو ہمی کاریں دی کو مخابن، مہ ژمارہ زور یا ہمی و مہ جور نینہ.

ÇAVDÊR

123

2013 - 2

Kovareka Siyasî, Rewşenbîrî Giştiye

كۆمپانیا ستیر كومپيوتهر بۆ بازەرگانیا ئەلەكترونیات و كومپيوتهرس

ناۆ و نیشان

دهوك

تاخی نوّهه درای

جادا 11 ی

ئەیلولی

- سیستەمی کامپیوێن چاڤکیری

- سیستەمی زیرەقانی نالی

- سیستەمی نامادەبوونی پوڤەرمانگەهین میری و کومپانیا

TEL: 07504309999 0627221861

MAIL: info@stercomputer.com

